2025/13

8.1.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/13 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 19 декември 2024 година

за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/818

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 1, буква г) и член 87, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Транснационалното измерение на тежките престъпления и организираната престъпност и продължаващата заплаха от терористични нападения на европейска територия изискват действия на равнището на Съюза, за да се приемат подходящи мерки за гарантиране на сигурността в рамките на пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници. Информацията за пътниците, например резервационните данни на пътниците („passenger name records“- PNR), и по-специално предварителната информация за пътниците („advance passenger information“- API), е от съществено значение за идентифицирането на високорисковите пътници, включително тези, които иначе не са познати на правоприлагащите органи, за установяването на връзки между членовете на престъпни групи и борбата с терористичните дейности.

(2) С Директива 2004/82/ЕО на Съвета ([3]) се установява правна рамка за събирането и предаването на API данни от въздушните превозвачи с цел подобряване на граничния контрол и борба с незаконната имиграция, но се посочва също така, че държавите членки могат да използват API данните за целите на правоприлагането. Единствено създаването на такава възможност обаче води до няколко пропуска и недостатъка. По-конкретно това означава, че въздушните превозвачи не събират и не предават системно API данни за целите на правоприлагането. Възможността за използването на API данни за целите на правоприлагането означава също, че когато държавите членки са въвели тази възможност, въздушните превозвачи са изправени пред различаващи се изисквания съгласно националното право по отношение на това кога и как да събират и предават API данни за тези цели. Тези различия водят не само до ненужни разходи и усложнения за въздушните превозвачи, но и могат да навредят на вътрешната сигурност на Съюза и на ефективното сътрудничество между компетентните национални правоприлагащи органи на държавите членки. Освен това, с оглед на различното естество на целите на улесняването на граничния контрол и правоприлагането, е целесъобразно да се създаде отделна правна рамка за събирането и предаването на API данни за всяка от тези цели.

(3) В Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) се установяват правила за използването на PNR данни с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления. Съгласно тази директива държавите членки приемат необходимите мерки, за да гарантират, че доколкото вече събират такива данни в хода на обичайната си работа, въздушните превозвачи предават PNR данни, включително всички събрани API данни, на националното звено за данни за пътниците (ЗДП), създадено съгласно посочената директива. Следователно посочената директива не гарантира събирането и предаването на API данни във всички случаи, тъй като въздушните превозвачи нямат свързано със стопанската си дейност основание да събират пълен набор от такива данни. Важно е да се гарантира, че ЗДП получават API данни заедно с PNR данните, тъй като съвместното обработване на такива данни е необходимо, за да могат компетентните органи на държавите членки

([1]) ОВ C 228, 29.6.2023 г., стр. 97.
([2]) Позиция на Европейския парламент от 25 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 12 декември 2024 г.
([3]) Директива 2004/82/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно задължението на превозвачите да съобщават данни на пътниците (ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 24).
([4]) Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 132).

ефективно да предотвратяват, разкриват, разследват и преследват по наказателен ред терористични престъпления и тежки престъпления. По-специално такова съвместно обработване позволява точното идентифициране на пътниците, които може да се наложи да бъдат допълнително проучени от тези органи в съответствие с приложимото право. Освен това в посочената директива не се конкретизира кои видове данни представляват API данни. Поради тези причини следва да се установят допълнителни правила, изискващи от въздушните превозвачи да събират и впоследствие да предават специално определен набор от API данни, като тези изисквания следва да се прилагат, доколкото въздушните превозвачи са длъжни съгласно посочената директива да събират и предават PNR данни за същия полет.

(4) Поради това е необходимо да се установят ясни, хармонизирани и ефективни правила на равнището на Съюза относно събирането и предаването на API данни за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления.

(5) Като се има предвид тясната връзка между двата акта, настоящият регламент следва да се разбира като допълващ правилата, предвидени в Директива (ЕС) 2016/681, съгласно тълкуването им от Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът на ЕС“). Поради това API данните трябва да се събират и предават само съгласно настоящия регламент в съответствие със специалните изисквания, установени в него, включително по отношение на ситуациите и начина, по който следва да се прави това. Правилата на посочената директива обаче се прилагат по отношение на въпроси, които не са изрично обхванати от настоящия регламент, по-специално по отношение на правилата относно последващото обработване на API данните, получени от ЗДП, обмена на информация между държавите членки, условията за достъп на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), предаването на данни на трети държави, съхраняването и деперсонализирането на данни, както и защитата на личните данни. Доколкото се прилагат тези правила, се прилагат и правилата на посочената директива относно санкциите и националните надзорни органи. Настоящият регламент следва да не засяга тези правила и поради това следва по-специално да не засяга изискванията и гаранциите, приложими за обработването на API данни от ЗДП.

(6) Събирането и предаването на API данни засяга неприкосновеността на личния живот на физическите лица и води до обработването на техните лични данни. С цел пълно зачитане на техните основни права, и по-специално правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни, в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), следва да се предвидят подходящи ограничения и гаранции. Така например всяко обработване на API данни, и по-специално API данни, които съставляват лични данни, следва да остане строго ограничено до това, което е необходимо и пропорционално за постигането на целите, преследвани с настоящия регламент. Освен това следва да се гарантира, че обработването на API данни, събирани и предавани съгласно настоящия регламент, не води до каквато и да е форма на дискриминация, забранена от Хартата.

(7) С оглед на допълващия характер на настоящия регламент по отношение на Директива (ЕС) 2016/681 задълженията на въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент следва да се прилагат за всички полети, за които държавите членки следва да изискват от въздушните превозвачи да прехвърлят PNR данни съгласно Директива (ЕС) 2016/681, независимо от мястото на установяване на въздушните превозвачи, извършващи тези полети. Тези полети следва да включват редовни и чартърни полети, както между държави членки и трети държави (външни за ЕС полети), така и между няколко държави членки (вътрешни за ЕС полети), при условие че вътрешните за ЕС полети заминават, кацат или извършват междинно кацане на територията на най-малко една държава членка, която е уведомила за решението си да прилага Директива (ЕС) 2016/681 по отношение на вътрешни за ЕС полети в съответствие с член 2, параграф 1 от посочената директива и в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС. По отношение на вътрешните за ЕС полети, обхванати от настоящия регламент, подобен целенасочен подход, въведен в приложение на член 2 от Директива (ЕС) 2016/681 и насочен към изискванията за ефективно правоприлагане, следва да се изисква и с оглед на нуждата да се гарантира спазването на изискванията на правото на Съюза относно необходимостта и пропорционалността на обработването на данни, свободното движение на хора и премахването на контрола по вътрешните граници. Събирането на данни от всякакви други полетни операции на граждански въздухоплавателни средства, като например летателни училища, медицински полети, полети за спешна помощ, както и от военни полети, не попада в обхвата на настоящия регламент. Настоящият регламент не засяга събирането на данни от такива полети съгласно предвиденото в националната правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза. Комисията следва да направи оценка доколко е осъществимо създаването на схема на Съюза, задължаваща операторите на частни полети да събират и предават данни за пътниците във въздушния транспорт.

(8) Задълженията на въздушните превозвачи да събират и предават API данни съгласно настоящия регламент следва да включват всички пътници и членове на екипажа на полети към Съюза, транзитни пътници и членове на екипажа, чието крайно местоназначение е извън Съюза, и всеки недействащ член на екипажа, намиращ се на полет на въздушен превозвач във връзка със задълженията си.

(9) Съответно, като се има предвид, че в обхвата на Директива (ЕС) 2016/681 не попадат вътрешните полети, които заминават и пристигат на територията на една и съща държава членка без междинно кацане на територията на друга държава членка или на трета държава, и с оглед на транснационалното измерение на терористичните престъпления и тежките престъпления, обхванати от настоящия регламент, тези полети не следва да попадат и в обхвата на

настоящия регламент. Настоящият регламент не следва да се тълкува като засягащ възможността държавите членки да предвидят, съгласно националното си право и в съответствие с правото на Съюза, задължения за въздушните превозвачи да събират и предават API данни за такива вътрешни полети.

(10) С оглед на тясната връзка между съответните правни актове на Съюза и от съображения за последователност и съгласуваност определенията, установени в настоящия регламент, следва, когато е целесъобразно, да бъдат хармонизирани и да се тълкуват и прилагат в съответствие с определенията, установени в Директива (ЕС) 2016/681 и Регламент (ЕС) 2025/12 на Европейския парламент и на Съвета ([5]).

(11) По-специално елементите на информацията, които в своята съвкупност съставляват API данните, които трябва да бъдат събрани и впоследствие предадени съгласно настоящия регламент, следва да бъдат ясно и изчерпателно изброени, като се обхване както информацията, свързана с всеки пътник и член на екипажа, така и информацията за полета на този пътник и член на екипажа. Съгласно настоящия регламент и в съответствие с международните стандарти, тази полетна информация следва да обхваща информация за местата и багажа, когато тази информация е налична, както и информация за гранично-пропускателния пункт на влизане на територията на съответната държава членка само когато е приложимо, не когато API данните се отнасят до вътрешни за ЕС полети. Когато е налична информация за багажа или местата в рамките на други информационни системи, с които разполагат въздушният превозвач, неговият отговорник, неговият системен доставчик или летищният орган, въздушните превозвачи следва да включат тази информация в API данните, които трябва да бъдат предадени на ЗДП. API данните по смисъла на определенията и уредбата на настоящия регламент не включват биометрични данни.

(12) За да се даде възможност за пътуване без документ за пътуване, когато държавите членки допускат такава практика съгласно националното право в съответствие с правото на Съюза, включително въз основа на международно споразумение, държавата членка следва да може да наложи задължение на въздушните превозвачи да предоставят възможност на пътниците доброволно да качват API данни чрез автоматизирани средства и да съхраняват тези данни от въздушния превозвач с оглед предаване на данните за целите на бъдещи полети.

(13) За да се даде възможност за гъвкавост и иновации, по принцип следва да се остави на преценката на всеки въздушен превозвач да определя как да изпълнява своите предвидени в настоящия регламент задължения по отношение на събирането на API данни, в зависимост от вида на въздушния превозвач съгласно определенията за различните видове, определени в настоящия регламент, и според съответния му бизнес модел, включително по отношение на времето за регистрация и сътрудничеството с летищата. Като се има предвид обаче, че съществуват подходящи технологични решения, които позволяват автоматичното събиране на определени API данни, като същевременно се гарантира, че съответните API данни са точни, пълни и актуални, и като се имат предвид предимствата на използването на такава технология по отношение на ефективността и ефикасността, от въздушните превозвачи следва да се изисква да събират такива API данни чрез автоматизирани средства, като се чете информацията от машиночетимите данни от документа за пътуване. Когато използването на такива автоматизирани средства не е технически възможно при извънредни обстоятелства, въздушните превозвачи следва по изключение да събират ръчно API данните – като част от процеса на онлайн регистрация или като част от регистрацията на летището, по такъв начин, че да се гарантира спазването на задълженията им съгласно настоящия регламент.

(14) Събирането на API данни чрез автоматизирани средства следва да бъде строго ограничено до буквено-цифрените данни, съдържащи се в документа за пътуване и не следва да води до събирането на биометрични данни от него. Тъй като събирането на API данни е част от процеса на регистрация, онлайн или на летището, настоящият регламент не налага задължение за въздушните превозвачи да извършват проверка на документа за пътуване на пътника в момента на качването на борда. Спазването на настоящия регламент не налага задължение за пътниците да носят документ за пътуване в момента на качването на борда. Това не следва да засяга задълженията, произтичащи от други правни актове на Съюза или от националната правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза.

(15) Събирането на API данни от документи за пътуване следва да бъде в съответствие и със стандартите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) относно машиночетимите документи за пътуване, които са въведени в правото на Съюза чрез Регламент (ЕС) 2019/1157 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), Регламент (ЕО) № 2252/2004 на Съвета ([7]) и Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета ([8]).

(16) С цел да се избегне ситуация, при която въздушните превозвачи трябва да установяват и поддържат множество връзки със ЗДП на държавите членки за предаването на събраните съгласно настоящия регламент API данни, а по този начин да се избегнат и свързаните с това неефективност и рискове за сигурността, следва да се осигури единен маршрутизатор, създаден и експлоатиран на равнището на Съюза, в съответствие с настоящия регламент и Регламент

([5]) Регламент (ЕС) 2025/12 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел засилване и улесняване на проверките по външните граници, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2019/817 и за отмяна на Директива 2004/82/ЕО на Съвета (ОВ L, 2025/12, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).

([6]) Регламент (ЕС) 2019/1157 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно повишаване на сигурността на личните карти на гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които упражняват правото си на свободно движение (ОВ L 188, 12.7.2019 г., стр. 67).

([7]) Регламент (ЕО) № 2252/2004 на Съвета от 13 декември 2004 г. относно стандартите за отличителните знаци за сигурност и биометричните данни в паспортите и документите за пътуване, издавани от държавите членки (ОВ L 385, 29.12.2004 г., стр. 1).

([8]) Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 г. за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС (ОВ L 163, 20.6.2019 г., стр. 1).

(ЕС) 2025/12, който да служи като свързваща и разпределителна точка за това предаване. От съображения за ефикасност и икономическа ефективност маршрутизаторът следва — в степента, в която това е технически възможно, и при пълно спазване на правилата на настоящия регламент и на Регламент (ЕС) 2025/12 — да използва технически компоненти от други съответни системи, създадени съгласно правото на Съюза, и по-специално уеб услугата, посочена в Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), портала за превозвачи, посочен в Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), и портала за превозвачи, посочен в Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([11]). За да се намали въздействието върху въздушните превозвачи и за да се гарантира хармонизиран подход към въздушните превозвачи, Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета ([12]), следва да проектира маршрутизатора в степента, в която това е технически и оперативно възможно, по начин, който е съгласуван и в съответствие със задълженията, установени за въздушните превозвачи с регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240.

(17) С цел да се гарантира четимостта на PNR данните от ЗДП и правилното функциониране на техните PNR системи, цифровите съобщения, изпратени от въздушен превозвач, съдържащи един или няколко набора резервационни данни на пътниците (наричани по-нататък „PNR съобщения“), следва да се прехвърлят от въздушните превозвачи и да се предават от маршрутизатора в стандартизиран формат посредством стандартизирани полета или кодове за данни, както по отношение на съдържанието, така и на структурата. Преди маршрутизаторът да влезе в експлоатация във връзка с други PNR данни, изпитванията, които трябва да проведе eu-LISA, следва да гарантират способността, скоростта и надеждността на маршрутизатора, за да се осигури такава стандартизация. За тази цел Комисията следва да предприеме необходимите стъпки за преразглеждане на действащите законодателни актове за изпълнение, приети съгласно член 16 от Директива (ЕС) 2016/681 за определяне на общи протоколи и поддържани формати на данни. Това преразглеждане следва да се извършва в тясно сътрудничество с представители на държавите членки, за да се използва техният експертен опит и да се гарантира, че най-добрите практики, които те са разработили при прилагането на Директива (ЕС) 2016/681 на национално равнище, се вземат предвид на равнището на Съюза във връзка с функционирането на маршрутизатора. Контактната група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „контактна група по API/PNR“) следва да окаже подкрепа при това преразглеждане.

(18) За да се подобри ефективността на прехвърлянето на данни за въздушното движение и да се подпомогне наблюдението на API данните, прехвърляни на ЗДП, маршрутизаторът следва да получава данни за въздушното движение в реално време, събрани от други организации, като например Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол).

(19) Маршрутизаторът следва да служи единствено за улесняване на предаването на API данни и други PNR данни от въздушните превозвачи до ЗДП в съответствие с настоящия регламент и не следва да бъде хранилище за такива API данни и други PNR данни. Поради това, както и с цел да се сведе до минимум всякакъв риск от неразрешен достъп или друга злоупотреба и в съответствие с принципа за свеждане на данните до минимум, не следва да се съхраняват данни, освен ако това не е строго необходимо за технически цели, свързани с прехвърлянето, а API данните или другите PNR данни следва да бъдат заличавани от маршрутизатора незабавно, окончателно и по автоматизиран начин от момента, в който прехвърлянето е приключило или, когато API данните или другите PNR данни изобщо не трябва да се прехвърлят в съответните случаи съгласно настоящия регламент.

(20) С оглед на това да се даде възможност на въздушните превозвачи да се възползват във възможно най-кратък срок от предимствата, свързани с използването на маршрутизатора, разработен от eu-LISA в съответствие с настоящия регламент и с Регламент (ЕС) 2025/12, и да придобият опит в използването му, въздушните превозвачи следва да разполагат с възможността – а не да имат задължението – да използват маршрутизатора за предаване на информацията, която са задължени да предават съгласно Директива 2004/82/ЕО, по време на междинен период. Този междинен период следва да започне в момента, в който маршрутизаторът влезе в експлоатация, и да приключи, когато задълженията по посочената директива престанат да се прилагат. С цел да се гарантира, че всяко подобно доброволно използване на маршрутизатора се извършва отговорно, следва да се изисква предварителното писмено съгласие на държавата членка, която трябва да получи информацията, по искане на въздушния превозвач и след като същата държава членка извърши проверки и получи гаранции, доколкото са необходими. Аналогично, за да се избегне

([9]) Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 327, 9.12.2017 г., стр. 20).

([10]) Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1).

([11]) Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави-членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС) (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60).

([12]) Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), за изменение на Регламент (ЕО) № 1987/2006 и Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 99).

ситуация, при която въздушните превозвачи многократно започват и спират да използват маршрутизатора, след като даден въздушен превозвач започне използването му на доброволна основа, от него следва да се изисква да го продължи, освен ако няма обективни причини използването на маршрутизатора за предаване на информацията до съответната държава членка да бъде прекратено, като например ако се установи, че информацията не се предава по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин. В интерес на правилното прилагане на възможността за доброволно използване на маршрутизатора и при надлежно отчитане на правата и интересите на всички засегнати страни следва в настоящия регламент да се предвидят необходимите правила относно консултациите и предоставянето на информация. Всяко подобно доброволно използване на маршрутизатора в приложение на Директива 2004/82/ЕО, съгласно настоящия регламент, не следва да се тълкува като засягащо по какъвто и да е начин задълженията на въздушните превозвачи и на държавите членки съгласно посочената директива.

(21) Изискванията, установени в настоящия регламент и в съответните делегирани актове и актове за изпълнение, следва да доведат до еднакво прилагане на настоящия регламент от страна на въздушните превозвачи, като по този начин се сведат до минимум разходите за взаимно свързване на съответните им системи. За да се улесни хармонизираното прилагане на тези изисквания от страна на въздушните превозвачи, по-специално по отношение на структурата, формàта и протокола за прехвърляне на данните, Комисията следва да гарантира въз основа на сътрудничеството си със ЗДП, други органи на държавите членки, въздушните превозвачи и съответните агенции на Съюза, че практическото ръководство, което трябва да бъде изготвено от нея, осигурява всички необходими насоки и разяснения.

(22) За да се подобри качеството на API данните, маршрутизаторът, който се създава с настоящия регламент, следва да проверява дали предадените му от въздушните превозвачи API данни съответстват на поддържаните формати на данните. Ако проверката установи, че данните не съответстват на тези формати на данните, маршрутизаторът следва незабавно и по автоматизиран начин да уведоми съответния въздушен превозвач.

(23) Пътниците следва да имат възможността сами да предоставят определени API данни чрез автоматизирани средства по време на онлайн процеса на регистрация, например чрез сигурно приложение на смартфон, компютър или уебкамера на пътниците с възможност за четене на машинночетимите данни от документа за пътуване. Когато пътниците не са се регистрирали онлайн, въздушните превозвачи следва да им осигурят възможност да предоставят изискваните машинночетими API данни по време на регистрацията на летището с помощта на гише за самообслужване или на служителите на въздушните превозвачи на гишетата за регистрация. Без да се засяга свободата на въздушните превозвачи да определят въздухоплавателните тарифи и своята търговска политика, е важно задълженията съгласно настоящия регламент да не водят до непропорционални пречки за пътниците, които не могат да използват онлайн средства за предоставяне на API данни, като например допълнителни такси за предоставяне на API данни на летището. Освен това в настоящия регламент следва да се предвиди преходен период, през който на пътниците да се дава възможност да предоставят ръчно API данни като част от процеса на онлайн регистрация. В тези случаи въздушните превозвачи следва да използват техники за проверка на данните.

(24) Важно е системите за автоматично събиране на данни и другите процеси, установени съгласно настоящия регламент, да не пораждат отрицателни последици за служителите в сектора на въздухоплаването, като на тях трябва да се предоставят възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация, които биха повишили ефикасността и надеждността на събирането и предаването на данни и биха подобрили условията на труд в сектора.

(25) За да се гарантира съвместното обработване на API данни и PNR данни с цел ефективна борба с тероризма и тежките престъпления в Съюза и същевременно да се сведе до минимум намесата в основните права на пътниците, защитени от Хартата, ЗДП следва да бъдат компетентните органи в държавите членки, на които е възложено да получават и впоследствие да обработват и защитават API данните, събирани и предавани съгласно настоящия регламент. От съображения за ефикасност и за да се сведат до минимум всички рискове за сигурността, маршрутизаторът, проектиран, разработен, хостван и технически поддържан от eu-LISA в съответствие с настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/12, следва да прехвърля на съответните ЗДП API данните, събрани и предадени до него от въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент. Като се има предвид необходимото ниво на защита на API данните, които съставляват лични данни, включително за да се гарантира поверителността на съответната информация, маршрутизаторът следва да прехвърля API данни на съответните ЗДП по автоматизиран начин. Настоящият регламент не следва да засяга възможността държавите членки да осигурят единна входяща точка за данни, която да гарантира тяхната връзка с маршрутизатора и интегрирането им с него.

(26) С цел да се гарантира упражняването на правата, предвидени в Хартата, както и да се осигурят достъпни и приобщаващи възможности за пътуване, особено за уязвимите групи и хората с увреждания, и в съответствие с правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт, предвидени в Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([13]), въздушните превозвачи с

([13]) Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).

подкрепата на държавите членки следва да гарантират, че по всяко време съществува възможност за пътниците да предоставят необходимите данни на летището.

(27) За външните за ЕС полети ЗДП на държавата членка, на чиято територия ще пристигне или откъдето ще отпътува полетът, следва да получи API данните от маршрутизатора за всички полети, за които са събрани PNR данни в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681. Маршрутизаторът следва да идентифицира полета и съответните ЗДП, като използва информацията, съдържаща се в локализатора на PNR данни — елемент, общ за наборите от API данни и наборите от PNR данни, който позволява съвместното обработване на API данни и PNR данни от страна на ЗДП.

(28) По отношение на вътрешните за ЕС полети, в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС, следва да се предвиди избирателен подход, за да се избегне неправомерна намеса в съответните основни права на пътниците, защитени от Хартата, и за да се гарантира спазването на изискванията на правото на Съюза относно свободното движение на хора и премахването на контрола по вътрешните граници. С оглед на значението на това да се гарантира, че API данните могат да бъдат обработвани заедно с PNR данните, този подход следва да бъде съгласуван с подхода по Директива (ЕС) 2016/681. Поради тези причини API данните за тези полети следва да се прехвърлят от маршрутизатора на съответните ЗДП само когато държавите членки са избрали съответните полети в приложение на член 2 от Директива (ЕС) 2016/681 и в съответствие с предвидения в настоящия регламент избирателен подход. Само в ситуации на действителна и настояща или предвидима терористична заплаха и въз основа на решение, което се основава на оценка на заплахата, която е ограничена във времето до строго необходимото и подлежаща на ефективен контрол, държавите членки следва да могат да прилагат Директива (ЕС) 2016/681 по отношение на всички вътрешни за ЕС полети, пристигащи или заминаващи от тяхна територия. За другите ситуации следва да се предвиди избирателен подход. Както припомня Съдът на ЕС, изборът на полети предполага държавите членки да насочат тези задължения само към, наред с другото, определени маршрути, модели на пътуване или летища, при условие че този избор подлежи на редовен преглед. Освен това, изборът следва да се основава на обективна, надлежно обоснована и недискриминационна оценка, която е съобразена само с критерии, които са целесъобразни за предотвратяването, откриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления, които имат обективна връзка, включително косвена връзка, с въздушния превоз на пътници. Държавите членки следва да съхраняват цялата съответна документация, свързана с оценката, за да се даде възможност за подходящ надзор, и да правят преглед на своята оценка редовно и най-малко на всеки 12 месеца в съответствие с член 13, параграф 7 от настоящия регламент.

(29) За да се даде възможност за прилагане на избирателния подход съгласно настоящия регламент по отношение на вътрешните за ЕС полети, от държавите членки следва да се изисква да изготвят списъци на избраните от тях полети или маршрути и да ги въведат в маршрутизатора, така че eu-LISA да може да гарантира, че API данните се предават от маршрутизатора до съответните ЗДП само за тези полети или маршрути и че API данните за други вътрешни за ЕС полети се заличават незабавно и окончателно.

(30) За да се увеличи сближаването между избирателните подходи, възприети от различните държави членки, Комисията следва да улеснява редовния обмен на мнения относно подбора на критериите за избор, включително споделянето на най-добри практики, както и обмена на информация за избраните полети – на доброволна основа.

(31) За да не се застрашава ефективността на системата, която разчита на събирането и предаването на API данни съгласно настоящия регламент и на PNR данни съгласно Директива (ЕС) 2016/681, за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления, по-специално чрез създаване на риск от злоупотреби, следва информацията за избраните от държавите членки вътрешни за ЕС полети да се третира поверително. Поради тази причина тази информация не следва да се споделя с въздушните превозвачи и от тях следва да се изисква да събират API данни за всички полети, обхванати от настоящия регламент, включително за всички вътрешни за ЕС полети, и след това да ги предават на маршрутизатора, където следва да се направи необходимият избор. Освен това, като се събират API данни за всички вътрешни за ЕС полети, пътниците не знаят за кои избрани вътрешни за ЕС полети на ЗДП се прехвърлят API данни, а следователно и PNR данни, в съответствие с оценката на държавите членки. Този подход също така гарантира, че всички промени, свързани с избора на полети, могат да бъдат осъществени бързо и ефективно, без да се налага ненужна икономическа и оперативна тежест за въздушните превозвачи.

(32) Настоящият регламент не допуска събирането или предаването на API данни за вътрешни за ЕС полети за целите на борбата с незаконната имиграция в съответствие с правото на Съюза и съдебната практика на Съда на ЕС.

(33) За да се осигури спазването на основното право на защита на личните данни, в настоящия регламент следва да се определят администраторът и обработващият лични данни, както и да се установят правила относно одитите. От съображения за ефективно наблюдение, осигуряване на адекватна защита на личните данни и свеждане до минимум на рисковете за сигурността следва също така да се предвидят правила относно поддържането на регистрационни

файлове, сигурността на обработването и самонаблюдението. Когато се отнасят до обработването на лични данни, тези разпоредби следва да съответстват на общоприложимите актове на правото на Съюза относно защитата на личните данни, по-специално регламенти (ЕС) 2016/679 ([14]) и (ЕС) 2018/1725 ([15]) на Европейския парламент и на Съвета.

(34) Без да се засягат специалните правила, установени в настоящия регламент за обработването на лични данни, Регламент (ЕС) 2016/679 следва да се прилага за обработването на лични данни от въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент. Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ([16]) следва да се прилага по отношение на обработването на лични данни в съответствие с настоящия регламент от националните компетентни органи, определени в посочената директива, за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително за предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване. Регламент (ЕС) 2018/1725 следва да се прилага за обработването на лични данни от eu-LISA при изпълнение на задълженията ѝ съгласно настоящия регламент.

(35) Като се има предвид правото на пътниците да бъдат информирани за обработването на техните лични данни, държавите членки следва да гарантират, че в момента на резервацията и в момента на регистрацията на пътниците се предоставя точна, леснодостъпна и разбираема информация относно събирането на API данни, предаването на тези данни на ЗДП и относно техните права като субекти на данни.

(36) Одитите за защита на личните данни, за които отговарят държавите членки, следва да се извършват от независимите надзорни органи, посочени в член 41 от Директива (ЕС) 2016/680, или от одитен орган, на който тази задача е възложена от надзорния орган.

(37) Целите на операциите по обработване на данни съгласно настоящия регламент, а именно прехвърлянето на API данни от въздушните превозвачи чрез маршрутизатора на ЗДП на държавите членки, са да се подпомагат тези органи при изпълнението на техните задължения и задачи в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681. Следователно държавите членки следва да определят органи, които да бъдат администратори за обработването на данните в маршрутизатора, прехвърлянето на данните от маршрутизатора на ЗДП и последващото обработване на тези данни в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681. Държавите членки следва да съобщят на Комисията и eu-LISA кои са тези органи. За целите на обработването на лични данни в маршрутизатора държавите членки следва да бъдат съвместни администратори в съответствие с член 21 от Директива (ЕС) 2016/680. Въздушните превозвачи на свой ред следва да бъдат отделни администратори по отношение на обработването съгласно настоящия регламент на API данни, които съставляват лични данни. Въз основа на това както въздушните превозвачи, така и ЗДП следва да бъдат отделни администратори по отношение на операциите по обработване на API данни съгласно настоящия регламент. В качеството си на орган, отговорен за проектирането, разработването, хостването и техническото управление на маршрутизатора, eu-LISA следва да бъде обработващият лични данни за обработването чрез маршрутизатора на API данните, които съставляват лични данни, включително за прехвърлянето на данните от маршрутизатора на ЗДП и за съхраняването на тези данни в маршрутизатора, доколкото такова съхраняване е необходимо за технически цели.

(38) Маршрутизаторът, който трябва да се създаде и експлоатира съгласно настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/12, следва да намали и опрости техническите връзки, необходими за предаването на API данни съгласно настоящия регламент, като ги ограничи до само една връзка за всеки въздушен превозвач и за всяко ЗДП. Поради това в настоящия регламент следва да се предвиди задължение за ЗДП и въздушните превозвачи да установят такава връзка с маршрутизатора и да постигнат необходимото интегриране с него, за да се гарантира, че създадената с настоящия регламент система за предаване на API данни може да функционира правилно. Проектирането и разработването на маршрутизатора от eu-LISA следва да дава възможност за ефективно и ефикасно свързване и интегриране на системите и инфраструктурата на въздушните превозвачи чрез предвиждане на всички съответни стандарти и технически изисквания. За да се гарантира правилното функциониране на създадената с настоящия регламент система, следва да се предвидят подробни правила. При проектирането и разработването на маршрутизатора eu-LISA следва да гарантира, че API данните и другите PNR данни, предавани от въздушните превозвачи и прехвърляни на ЗДП, са криптирани при преноса.

([14]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([15]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

([16]) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

(39) С оглед на свързаните с това интереси на Съюза всички разходи, направени от eu-LISA за изпълнението на нейните задачи съгласно настоящия регламент по отношение на маршрутизатора, следва да се поемат от бюджета на Съюза, включително проектирането и разработването на маршрутизатора, хостването и техническото управление на маршрутизатора, както и управленската структура на eu-LISA, за да се подпомогне проектирането, разработването, хостването и техническото управление на маршрутизатора. Същото правило би могло да се прилага и за разходите, направени от държавите членки за свързване и интеграция с маршрутизатора, както и с тяхната поддръжка, изисквани съгласно настоящия регламент, в съответствие с приложимото право на Съюза. Важно е бюджетът на Съюза да предоставя подходяща финансова подкрепа на държавите членки за тези разходи. За тази цел финансовите потребности на държавите членки следва да бъдат подкрепени от общия бюджет на Съюза, в съответствие с правилата за допустимост и процентите на съфинансиране, определени в съответните правни актове на Съюза. Годишното финансово участие на Съюза, отпускано на eu-LISA, следва да покрива потребностите, свързани с хостването и техническото управление на маршрутизатора въз основа на оценка, извършена от eu-LISA. Бюджетът на Съюза следва също така да покрива подкрепата, като например обучение, предоставяно от eu-LISA на въздушните превозвачи и ЗДП, за да се създаде възможност за ефективно прехвърляне и предаване на API данните чрез маршрутизатора. Разходите, направени от независимите национални надзорни органи във връзка със задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент, следва да се поемат от съответните държави членки.

(40) В съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1726 държавите членки могат да възложат на eu-LISA задачата за улесняване на свързаността с въздушните превозвачи с цел подпомагане на държавите членки при прилагането на Директива (ЕС) 2016/681, по-специално чрез събиране и предаване на PNR данни чрез маршрутизатор. За тази цел и от съображения за икономическа ефективност и ефикасност както за държавите членки, така и за въздушните превозвачи, с настоящия регламент следва да се изисква от въздушните превозвачи да използват маршрутизатора за предаване към базите данни на съответните им ЗДП на други PNR данни, обхванати от Директива (ЕС) 2016/681, като част от националните мерки за прилагане на разпоредбата от посочената директива относно задължението на държавите членки да гарантират чрез метода за предаване „push“, че въздушните превозвачи предават PNR данни на съответните ЗДП.

(41) За да се гарантира, че съответните данни се обработват по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин, правилата, установени с настоящия регламент по отношение на маршрутизатора и прехвърлянето на API данни от маршрутизатора на ЗДП, следва да се прилагат съответно и за други PNR данни. Тези правила включват и задълженията по настоящия регламент по отношение на предаването и прехвърлянето на данни във връзка с вътрешни за ЕС полети в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС, както и по отношение на връзките на въздушните превозвачи и ЗДП с маршрутизатора. По отношение на правилата относно момента на предаване, протоколите за прехвърляне и форматите на данните, в които PNR съобщенията трябва да се предават на маршрутизатора, се прилагат съответните разпоредби на Директива (ЕС) 2016/681.

(42) Целесъобразно е да се поясни, че използването на маршрутизатора във връзка с други PNR данни засяга само начина, по който тези данни се предават и прехвърлят на ЗДП на съответните държави членки. Задълженията по настоящия регламент по отношение на събирането на API данни не са приложими по отношение на всички други PNR данни. Вместо това тяхното събиране следва да продължи да се урежда единствено от Директива (ЕС) 2016/681, само доколкото въздушните превозвачи вече са събрали такива данни в хода на обичайната си работа по смисъла на съответната разпоредба от посочената директива. Освен това, какъвто е случаят с API данните, събирани от въздушните превозвачи и предавани на ЗДП в съответствие с настоящия регламент, не следва да се засягат правилата на посочената директива по отношение на въпроси, които не са изрично обхванати от настоящия регламент, по-специално правилата относно последващото обработване на други PNR данни, получени от ЗДП. Следователно тези правила продължават да се прилагат по отношение на такива данни.

(43) Не може да се изключи възможността — поради извънредни обстоятелства и въпреки всички разумни мерки, предприети в съответствие с настоящия регламент — централната инфраструктура или един от техническите компоненти на маршрутизатора или комуникационните инфраструктури, свързващи ЗДП и въздушните превозвачи с него, да не функционират правилно, което да води до техническа невъзможност за въздушните превозвачи да предават или за ЗДП да получава API данни. Предвид недостъпността на маршрутизатора и факта, че като цяло няма да бъде възможно в разумна степен въздушните превозвачи да предадат засегнатите от неизправността API данни по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин чрез други средства, задължението на въздушните превозвачи да предават такива API данни към маршрутизатора следва да спре да се прилага, докато не бъде отстранена техническата невъзможност. За да се гарантира обаче наличието на API данни, необходими за предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления, въздушните превозвачи следва да продължат да събират и съхраняват API данни, така че те да могат да бъдат предадени веднага след отстраняването на техническата невъзможност. В такъв случай, с цел да се сведат до минимум продължителността на техническата невъзможност и отрицателните последици от нея, засегнатите страни следва незабавно да се информират взаимно и незабавно да предприемат всички необходими мерки за отстраняване на техническата невъзможност. Този механизъм не следва да засяга задълженията съгласно настоящия регламент на всички засегнати страни да гарантират, че маршрутизаторът и техните съответни системи и инфраструктура

функционират правилно, нито факта, че въздушните превозвачи подлежат на санкции, ако не изпълняват тези задължения, включително в случаите, когато искат да използват този механизъм, без това да е оправдано. С цел предотвратяване на такива злоупотреби и улесняване на надзора и, когато е необходимо, на налагането на санкции въздушните превозвачи, които използват този механизъм поради неизправност на собствената си система и инфраструктура, следва да докладват за това на компетентния надзорен орган.

(44) Когато въздушните превозвачи поддържат преки връзки със ЗДП за предаването на API данни, тези връзки могат да представляват подходящо средство за гарантиране на необходимото ниво на сигурност на данните за предаване на API данни пряко на ЗДП в случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора. В извънредния случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора ЗДП следва да могат да изискват от въздушните превозвачи да използват такива подходящи средства, което не предполага задължение на въздушните превозвачи да поддържат или въвеждат такива преки връзки или други подходящи средства, гарантиращи необходимото ниво на сигурност на данните, за да предават API данните пряко на ЗДП. При извънредното предаване на API данни чрез всякакви други подходящи средства, като например криптирана електронна поща или защитен уеб портал, и с изключение на използването на нестандартни електронни формати, следва да се гарантира необходимото ниво на сигурност на данните, качество на данните и защита на данните. API данните, получени от ЗДП чрез такива други подходящи средства, следва да бъдат допълнително обработвани в съответствие с правилата и гаранциите за защита на данните, предвидени в Директива (ЕС) 2016/681. След като бъде уведомено от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато API данните са били прехвърлени на ЗДП чрез маршрутизатора, ЗДП следва незабавно да заличи API данните, които е получило преди това чрез всякакви други подходящи средства. Това заличаване не следва да засяга конкретни случаи, при които API данните, получени от ЗДП чрез всякакви други подходящи средства, междувременно са били допълнително обработени в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681 за конкретните цели на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления.

(45) За да се гарантира, че въздушните превозвачи прилагат ефективно правилата на настоящия регламент, следва да се предвиди разпоредба за определяне и оправомощаване на националните органи, които да изпълняват функцията на национални органи за надзор на API, на които е възложено наблюдението на прилагането на тези правила. Държавите членки могат да определят своите ЗДП като национални органи за надзор на API. Правилата на настоящия регламент относно това наблюдение, включително по отношение на налагането на санкции, когато е необходимо, следва да не засягат задачите и правомощията на надзорните органи, създадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, включително във връзка с обработването на лични данни съгласно настоящия регламент.

(46) Държавите членки следва да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които включват както имуществени, така и неимуществени санкции, за въздушните превозвачи, които не изпълняват задълженията си съгласно настоящия регламент, включително по отношение на събирането на API данни чрез автоматизирани средства и предаването на данните в съответствие с изискваните срокове, формати и протоколи. По-специално държавите членки следва да гарантират, че повтарящо се неизпълнение от страна на въздушните превозвачи в качеството им на юридически лица на задължението им за предаване на API данни към маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент подлежи на пропорционални имуществени санкции в размер до 2 % от общия оборот на въздушния превозвач за предходната финансова година. Освен това държавите членки следва да могат да налагат санкции, включително имуществени, на въздушните превозвачи за други форми на неизпълнение на задълженията съгласно настоящия регламент.

(47) Когато предвиждат правила относно санкциите, приложими за въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент, държавите членки могат да вземат предвид техническата и оперативната осъществимост на осигуряването на пълна точност на данните. Освен това, при налагането на санкции следва да се определя как да се прилагат те и какъв да бъде размерът им. Националните органи за надзор на API могат да вземат предвид действията, предприети от въздушния превозвач за ограничаване на проблема, както и степента, в която е съдействал на националните органи.

(48) Тъй като маршрутизаторът следва да бъде проектиран, разработен, хостван и управляван технически от eu-LISA, е необходимо Регламент (ЕС) 2018/1726 да бъде изменен, като тази задача бъде добавена към задачите на eu-LISA. За да се съхраняват докладите и статистическите данни на маршрутизатора в централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС), създадено с Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета ([17]), е необходимо посоченият регламент да бъде изменен. За да се подпомогне осигуряването на прилагането на настоящия регламент от националния орган за надзор на API, е необходимо с изменението на Регламент (ЕС) 2019/818 да се включат разпоредби относно статистически данни по въпроса дали API данните са точни и пълни, например като се посочва дали данните са събрани чрез автоматизирани средства. Важно е да се събират надеждни и полезни статистически данни относно прилагането на настоящия регламент, за да се подкрепи постигането на неговите цели и да се осигури информация за оценките съгласно настоящия регламент. По искане на Комисията eu-LISA следва да ѝ предоставя статистика относно специфични аспекти, свързани с прилагането на настоящия регламент, например обобщени статистически данни относно прехвърлянето на API данни на ЗДП. Тези статистически данни не следва да съдържат

([17]) Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 85).

лични данни. Поради това ЦХДС следва да предоставя статистически данни въз основа на API данни само за целите на изпълнението и ефективното наблюдение на прилагането на настоящия регламент. Данните, които маршрутизаторът автоматично прехвърля на ЦХДС за тази цел, не следва да позволяват установяването на самоличността на съответните пътници.

(49) С цел да се повишат яснотата и правната сигурност, да се допринесе за гарантирането на качеството на данните, осигуряването на отговорното използване на автоматизираните средства за събиране на машинночетими API данни съгласно настоящия регламент и осигуряването на ръчното събиране на API данни при извънредни обстоятелства и по време на преходния период, да се осигури яснота относно техническите изисквания, приложими за въздушните превозвачи и необходими, за да се гарантира, че API данните, събрани от тях съгласно настоящия регламент, се предават на маршрутизатора по сигурен, ефективен и бърз начин, който не оказва по-голямо от необходимото въздействие върху пътуването на пътниците и въздушните превозвачи, както и да се гарантира, че неточните, непълните или вече неактуалните данни се коригират, допълват или актуализират, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с които: да прекрати преходния период за ръчното събиране на API данни; да приема мерки, свързани с техническите изисквания и оперативните правила, които въздушните превозвачи следва да спазват по отношение на използването на автоматизирани средства за събиране на машинночетими API данни съгласно настоящия регламент и за ръчното събиране на API данни в извънредни случаи и през преходния период, включително изисквания за сигурност на данните; да предвиди подробни правила относно общите протоколи и поддържаните формати на данни, които да се използват за криптираното предаване на API данни на маршрутизатора, включително изисквания за сигурност на данните; както и да предвиди подробни правила за коригиране, допълване и актуализиране на API данните. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации със съответните заинтересовани страни, в това число с въздушните превозвачи, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([18]) По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават системно достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове. Като се вземат предвид най-съвременните технологии, тези технически изисквания и оперативни правила могат да се променят с течение на времето.

(50) **С** цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, по-специално във връзка с влизането в експлоатация на маршрутизатора, техническите и процедурните правила за проверките на данните и уведомленията, техническите и процедурните правила за прехвърлянето на API данни от маршрутизатора на ЗДП по начин, който гарантира, че прехвърлянето е сигурно, ефективно и бързо и не оказва по-голямо от необходимото въздействие върху пътуванията на пътниците и въздушните превозвачи, както и по отношение на връзките на ЗДП с маршрутизатора и интегрирането им с него, и с цел да се определи отговорността на държавите членки в качеството им на съвместни администратори, например по отношение на установяването и управлението на инциденти, свързани със сигурността, включително на нарушения на сигурността на личните данни, както и отношенията между съвместните администратори и eu-LISA в нейното качество на обработващ лични данни, включително помощта на eu-LISA за администраторите с подходящи технически и организационни мерки, доколкото такива са възможни, за изпълнението на задълженията на администратора да отговаря на искания за упражняване на правата на субекта на данни. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([19]).

(51) На всички заинтересовани страни, и по-специално на въздушните превозвачи и на ЗДП, следва да се предостави достатъчно време за необходимата подготовка, за да могат да изпълняват съответните си задължения съгласно настоящия регламент, като се има предвид, че някои от тези подготвителни дейности, като например във връзка със задълженията за свързване към маршрутизатора и интегриране с него, могат да бъдат завършени едва когато етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора бъдат приключени и маршрутизаторът влезе в експлоатация. Поради това настоящият регламент следва да се прилага едва от подходяща дата след датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/12. Следва обаче да бъде възможно Комисията да приема делегирани актове и актове за изпълнение съгласно настоящия регламент от по-ранна дата, за да се гарантира, че системата, създадена с настоящия регламент, ще започне да функционира възможно най-скоро.

(52) Етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора, създаден съгласно настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/12, следва да започнат и приключат във възможно най-кратки срокове, за да може маршрутизаторът да влезе в експлоатация възможно най-скоро, за което се изисква и приемането на съответните актове за изпълнение, предвидени в настоящия регламент. С оглед на гладкото и ефективно протичане на тези етапи следва да се създаде специален Съвет за програмно управление с функции за надзор над eu-LISA във връзка с изпълнението на нейните

([18]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

([19]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

задачи по време на тези етапи. Той следва да прекрати съществуването си две години след като маршрутизаторът влезе в експлоатация. Освен това в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1726 следва да бъде създаден специален консултативен орган — консултативна група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „консултативната група по API/PNR“) — с цел предоставяне на експертен опит на eu-LISA и на Съвета за програмно управление относно етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора, както и на eu-LISA относно хостинга и управлението на маршрутизатора. Съветът за програмно управление и консултативната група по API/PNR следва да бъдат създадени и управлявани, като се следват моделите на съществуващите съвети за програмно управление и консултативни групи.

(53) Следва да бъде осигурено без забавяне и предвиденото в настоящия регламент разяснение по отношение на прилагането на спецификации относно използването на автоматизирани средства в приложение на Директива 2004/82/ЕО. Следователно разпоредбите, уреждащи тези въпроси, следва да се прилагат от датата на влизане в сила на настоящия регламент. Освен това, за да се позволи доброволното използване на маршрутизатора във възможно най-кратък срок, разпоредбите относно използването му, както и някои други разпоредби, които са необходими, за да се гарантира отговорното протичане на използването му, следва да се прилагат от най-ранния възможен момент, т.е. от момента, в който маршрутизаторът влезе в експлоатация.

(54) За целите на настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/12 следва да има единна структура на управление. За да се създадат условия и да се насърчи комуникацията между представителите на въздушните превозвачи и представителите на органите на държавите членки, компетентни съгласно настоящия регламент и съгласно Регламент (ЕС) 2025/12 да получават API данни, прехвърлени от маршрутизатора, следва да бъдат създадени два специални органа най-късно две години след влизането на маршрутизатора в експлоатация. Техническите въпроси, свързани с използването и функционирането на маршрутизатора, следва да бъдат обсъдени в контактната група по API/PNR, в която следва да присъстват и представители на eu-LISA. Въпроси на политиката, като например във връзка със санкциите, следва да бъдат обсъдени в експертната група по предварителната информация за пътниците (наричана по-нататък „експертна група по API“).

(55) Настоящият регламент следва да бъде предмет на редовни оценки, за да се гарантира наблюдението на ефективното му прилагане. По-специално събирането на API данни не следва да има неблагоприятно въздействие върху възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници. Поради това Комисията следва да включва в редовните си доклади за оценка на прилагането на настоящия регламент оценка на възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници. Оценката следва да включва и оценка на качеството на данните, изпратени от маршрутизатора, както и на ефективността на маршрутизатора по отношение на ЗДП.

(56) Като се има предвид, че настоящият регламент налага на въздушните превозвачи допълнителни разходи във връзка с адаптирането и допълнителни административни разходи, цялостната регулаторна тежест за сектора на въздухоплаването следва да се следи внимателно. В този контекст в доклада за оценка на действието на настоящия регламент следва да се прецени до каква степен са постигнати целите на настоящия регламент и до каква степен той е оказал въздействие върху конкурентоспособността на сектора.

(57) Целите на настоящия регламент, а именно да се допринесе за предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления, с оглед на транснационалното измерение на съответните престъпления и необходимостта от трансгранично сътрудничество за ефективно справяне с тях, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поотделно, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Следователно Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

(58) Настоящият регламент не засяга компетентността на държавите членки по отношение на националната правна уредба в областта на националната сигурност, при условие че тази национална правна уредба е в съответствие с правото на Съюза.

(59) Настоящият регламент не засяга компетентността на държавите членки да събират съгласно националната си правна уредба данни за пътниците от доставчици на транспортни услуги, различни от посочените в настоящия регламент, при условие че тази национална правна уредба е в съответствие с правото на Съюза.

(60) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

(61) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Ирландия е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.

(62) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие своето становище на 8 февруари 2023 г. ([20]),

([20]) ОВ C 84, 7.3.2023 г., стр. 2.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

За целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични и тежки престъпления с настоящия регламент се установяват правила относно:

а) събирането на предварителна информация за пътниците (API) от въздушните превозвачи за външни за ЕС полети и вътрешни за ЕС полети;

б) предаването на API данните и другите PNR данни от въздушните превозвачи на маршрутизатора;

в) прехвърлянето на API данните и другите PNR данни за външни за ЕС полети и избрани вътрешни за ЕС полети от маршрутизатора на звената за данни за пътниците (ЗДП).

Настоящият регламент не засяга Регламент (ЕС) 2016/679, Регламент (ЕС) 2018/1725 и Директива (ЕС) 2016/680.

Член 2

Обхват

Настоящият регламент се прилага за въздушни превозвачи, които извършват:

а) външни за ЕС полети;

б) вътрешни за ЕС полети, които заминават, пристигат или извършват междинно кацане на територията на най-малко една държава членка, която е уведомила Комисията за решението си да прилага Директива (ЕС) 2016/681 по отношение на вътрешни за ЕС полети в съответствие с член 2, параграф 1 от посочената директива.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „въздушен превозвач“ означава въздушен превозвач съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/681;

2) „външен за ЕС полет“ означава външен за ЕС полет съгласно определението в член 3, точка 2 от Директива (ЕС) 2016/681;

3) „вътрешен за ЕС полет“ означава вътрешен за ЕС полет съгласно определението в член 3, точка 3 от Директива (ЕС) 2016/681;

4) „редовен полет“ означава редовен полет съгласно определението в член 3, точка 5 от Регламент (ЕС) 2025/12;

5) „чартърен полет“ означава чартърен полет съгласно определението в член 3, точка 6 от Регламент (ЕС) 2025/12;

6) „пътник“ означава пътник съгласно определението в член 3, точка 4 от Директива (ЕС) 2016/681;

7) „екипаж“ означава всяко лице на борда на въздухоплавателно средство по време на полета, различно от пътник, което работи на въздухоплавателното средство или го експлоатира, включително полетен и кабинен екипаж;

8) „данни от предварителната информация за пътниците“ или „API данни“ означава данните и полетната информация, посочени съответно в член 4, параграфи 2 и 3;

9) „други резервационни данни на пътниците“ или „други PNR данни“ означава резервационни данни на пътниците съгласно определението в член 3, точка 5 от Директива (ЕС) 2016/681 и посочени в приложение I към същата директива, с изключение на точка 18 от посоченото приложение;

10) „звено за данни за пътниците“ или „ЗДП“ означава звеното за данни за пътниците, посочено в уведомленията до Комисията и техните изменения, публикувани от Комисията съгласно член 4, параграф 5 от Директива (ЕС) 2016/681;

11) „терористични престъпления“ означава терористичните престъпления, посочени в членове 3—12 от Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета ([21]);

12) „тежки престъпления“ означава тежки престъпления съгласно определението в член 3, точка 9 от Директива (ЕС) 2016/681;

13) „маршрутизатор“ означава маршрутизаторът, посочен в член 9 от настоящия регламент и в член 11 от Регламент (ЕС) 2025/12;

14) „лични данни“ означава лични данни съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/680 и член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) 2016/679;

15) „данни за въздушното движение в реално време“ означава информация за входящото и изходящото въздушно движение на летище, попадащо в обхвата настоящия регламент.

ГЛАВА 2

СЪБИРАНЕ, ПРЕДАВАНЕ, СЪХРАНЕНИЕ И ЗАЛИЧАВАНЕ НА API ДАННИ

Член 4

Събиране на API данни от въздушните превозвачи

1. Въздушните превозвачи събират API данни за всеки пътник и член на екипажа, пътуващ с полетите, посочени в член 2, които се предават на маршрутизатора в съответствие с член 5. В случай на полет със споделен код между въздушни превозвачи задължението за предаване на API данните е на въздушния превозвач, който изпълнява полета.

2. API данните се състоят само от следните данни по отношение на всеки пътник и член на екипажа от полета:

а) фамилното име, собственото име или собствените имена;

б) датата на раждане, пола и гражданството;

в) вида и номера на документа за пътуване и трибуквения код на държавата, издала документа за пътуване;

г) датата, на която изтича срокът на валидност на документа за пътуване;

д) номера, чрез който се установяват резервационните данни на пътниците, използван от даден въздушен превозвач за локализиране на пътник в неговата информационна система (локализатор на PNR данни);

е) информация за мястото, отговаряща на определеното за даден пътник място във въздухоплавателното средство, когато такава информация е налична;

ж) номера или номерата върху етикета или етикетите на багажа и броя и теглото на регистрираните куфари, когато такава информация е налична;

з) код, указващ метода, използван за събиране и валидиране на данните, посочени в букви а)—г).

3. API данните се състоят само от следната полетна информация по отношение на полета на всеки пътник и член на екипажа:

([21]) Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6).

а) идентификационния номер на полета или – в случай на полет със споделен код между въздушни превозвачи – идентификационните номера на полета, или ако такъв номер не съществува – други ясни и подходящи средства за установяване на полета;

б) когато е приложимо, гранично-пропускателния пункт, през който се влиза на територията на държавата членка;

в) кода на летището на пристигане или ако се планира полетът да кацне на едно или няколко летища на територията на една или повече държави членки, за които се прилага настоящият регламент, кодовете на съответните летища на територията на съответните държави членки;

г) кода на летището на заминаване;

д) кода на летището, което е началната точка на качване на борда, ако тази информация е налична;

е) местната дата и местното време на заминаване;

ж) местната дата и местното време на пристигане;

з) информацията за връзка с въздушния превозвач;

и) форма5та, използван за предаването на API данни.

4. Въздушните превозвачи събират API данните по такъв начин, че API данните, които предават в съответствие с член 5, да са точни, пълни и актуални. Спазването на това задължение не изисква от въздушните превозвачи да проверяват документа за пътуване в момента на качване на борда на въздухоплавателното средство, без да се засяга националната правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза.

5. Настоящият регламент не налага на пътниците задължение да носят документ за пътуване при пътуване, без да се засягат други правни актове на Съюза или националната правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза.

6. Държава членка може да наложи задължение на въздушните превозвачи да предоставят възможност на пътниците доброволно да качват данните, посочени в член 4, параграф 2, букви а)—г) от Регламент (ЕС) 2025/12 чрез автоматизирани средства, при което тези данни се съхраняват от въздушния превозвач, с оглед предаване на данните за целите на бъдещи полети в съответствие с член 5 от настоящия регламент и по начин, съответстващ на изискванията, посочени в параграфи 4, 7 и 8 от настоящия член. Държава членка, която налага такова задължение, предвижда правилата и гаранциите за защита на данните в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, включително правилата относно срока на съхранение. Данните обаче се заличават, когато пътникът вече не е съгласен те да бъдат съхранявани или най-късно на датата на изтичане на срока на валидност на документа за пътуване.

7. Въздушните превозвачи събират API данните, посочени в параграф 2, букви а)—г), като използват автоматизирани средства за събиране на машинночетимите данни от документа за пътуване на съответния пътник. Те извършват това в съответствие с подробните технически изисквания и оперативните правила, посочени в параграф 12, когато такива правила бъдат приети и станат приложими.

Когато въздушните превозвачи предлагат процес на онлайн регистрация, те дават възможност на пътниците да предоставят API данните, посочени в параграф 2, букви а)—г), чрез автоматизирани средства по време на този процес на онлайн регистрация. По отношение на пътниците, които не се регистрират онлайн, въздушните превозвачи им дават възможност да предоставят API данни чрез автоматизирани средства по време на регистрацията на летището с помощта на гише за самообслужване или на служителите на въздушните превозвачи на гишетата.

Когато използването на автоматизирани средства е технически невъзможно, въздушните превозвачи по изключение събират ръчно API данните, посочени в параграф 2, букви а)—г), като част от онлайн регистрацията или като част от регистрацията на летището по такъв начин, че да се гарантира спазването на параграф 4.

8. Всички автоматизирани средства, които въздушните превозвачи използват за събиране на API данни съгласно настоящия регламент, трябва да са надеждни, сигурни и актуални. Въздушните превозвачи гарантират, че API данните са криптирани по време на предаването на такива данни от пътника до въздушните превозвачи.

9. По време на преходен период в допълнение към автоматизираните средства за събиране на API данни, посочени в параграф 7, въздушните превозвачи дават възможност на пътниците да предоставят ръчно API данни като част от онлайн регистрацията. В тези случаи въздушните превозвачи използват техники за проверка на данните, за да се гарантира спазването на параграф 4.

10. Преходният период, посочен в параграф 9, не засяга правото на въздушните превозвачи да проверяват на летището преди качването на борда на въздухоплавателното средство API данните, събрани като част от онлайн регистрацията, за да се гарантира спазването на параграф 4, в съответствие с приложимото право на Съюза.

11. На Комисията се предоставя правомощието да приеме — в срок от четири години след посоченото в член 34 влизане в експлоатация на маршрутизатора във връзка с API данните и въз основа на оценка на наличността и достъпността на автоматизираните средства за събиране на API данни — делегиран акт в съответствие с член 43 за прекратяване на преходния период, посочен в параграф 9 от настоящия член.

12. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 43 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди подробни технически изисквания и оперативни правила за събирането на API данните, посочени в параграф 2, букви а)—г) от настоящия член, чрез използване на автоматизирани средства в съответствие с параграфи 7 и 8 от настоящия член и за ръчното събиране на API данни при извънредни обстоятелства в съответствие с параграф 7 от настоящия член и по време на преходния период, посочен в параграф 9 от настоящия член. Тези технически изисквания и оперативни правила включват изисквания за сигурност на данните и за използване на най-надеждните автоматизирани средства, налични за събиране на машинночетимите данни от документи за пътуване.

Член 5

Задължения за въздушните превозвачи във връзка с предаването на API данни и други PNR данни

1. Въздушните превозвачи предават криптираните API данни на маршрутизатора по електронен път за целите на прехвърлянето им на ЗДП в съответствие с член 12. Въздушните превозвачи предават API данните в съответствие с подробните правила, посочени в параграф 4 от настоящия член, след като такива правила бъдат приети и станат приложими.

2. Когато приемат мерки в съответствие с член 8, параграф 1 от Директива (ЕС) 2016/681, държавите членки изискват от въздушните превозвачи да предават всички други PNR данни, които събират в хода на обичайната си работа, изключително на маршрутизатора в съответствие с общите протоколи и формати на данни, определени съгласно член 16 от посочената директива.

3. Въздушните превозвачи предават API данните:

а) за пътниците:

i) за всеки пътник — в момента на регистрацията, но не по-рано от 48 часа преди предвидения в разписанието час на излитане на полета, и

ii) за всички качени на борда пътници — незабавно след окончателното приключване на обработката на полета, по-специално след като пътниците са се качили на борда на въздухоплавателното средство в подготовка за излитане и вече не е възможно пътници да се качват на борда или да напускат въздухоплавателното средство;

б) за всички членове на екипажа — незабавно след окончателното приключване на обработката на полета, по-специално след като членовете на екипажа са се качили на борда на въздухоплавателното средство в подготовка за излитане и вече не е възможно да напускат въздухоплавателното средство.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 43 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди необходимите подробни правила относно общите протоколи и поддържаните формати на данни, които трябва да се използват за криптираното предаване на API данни към маршрутизатора, посочен в параграф 1 от настоящия член, включително предаването на API данни към момента на регистрацията, и изискванията за сигурност на данните. Тези подробни правила гарантират, че въздушните превозвачи предават API данните, като използват една и съща структура и съдържание.

Член 6

Срок на съхраняване и заличаване на API данни

Въздушните превозвачи съхраняват събраните от тях съгласно член 4 API данни за всички пътници и екипажа за срок от 48 часа от момента, в който маршрутизаторът е получил API данните, които са му предадени в съответствие с член 5, параграф 3, буква а), точка ii) и буква б). След изтичането на този срок те незабавно и окончателно заличават тези API данни, без да се засягат възможността въздушните превозвачи да съхраняват и използват данните, когато това е необходимо в хода на обичайната им работа в съответствие с приложимото право, както и без да се засяга член 16, параграфи 1 и 3.

Член 7

Коригиране, допълване или актуализиране на API данните

1. Когато въздушен превозвач узнае, че данни, които съхранява съгласно настоящия регламент, са били обработени неправомерно или че не представляват API данни, той незабавно и окончателно заличава тези данни. Ако тези данни са били предадени на маршрутизатора, въздушният превозвач незабавно уведомява Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA). При получаване на такава информация eu-LISA незабавно уведомява ЗДП, които са получили прехвърлените чрез маршрутизатора данни.

2. Когато въздушен превозвач узнае, че данни, които съхранява съгласно настоящия регламент, са неточни или непълни или вече не са актуални, той незабавно коригира, допълва или актуализира тези данни. Това не засяга възможността въздушните превозвачи да съхраняват и използват данните, когато това е необходимо в хода на обичайната им работа в съответствие с приложимото право.

3. Когато въздушен превозвач узнае след предаването на API данни съгласно член 5, параграф 3, буква а), точка i), но преди предаването съгласно член 5, параграф 3, буква а), точка ii), че предадените от него данни са неточни, въздушният превозвач незабавно предава на маршрутизатора коригираните API данни.

4. Когато въздушен превозвач узнае след предаването на API данни съгласно член 5, параграф 3, буква а), точка ii) или буква б), че предадените от него данни са неточни или непълни или вече не са актуални, въздушният превозвач незабавно предава на маршрутизатора коригираните, допълнените или актуализираните API данни.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 43 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди необходимите подробни правила относно коригирането, допълването и актуализирането на API данните по смисъла на настоящия член.

Член 8

Основни права

1. Събирането и обработването на лични данни в съответствие с настоящия регламент и с Регламент (ЕС) 2025/12 от страна на въздушните превозвачи и компетентните органи не може да води до дискриминация на лица на основанията, изброени в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2. Настоящият регламент изцяло зачита човешкото достойнство, както и основните права и принципите, признати от Хартата, включително правата на зачитане на личния живот, на убежище, на защита на личните данни, на свобода на движение и на ефективни средства за правна защита.

3. Особено внимание се обръща на децата, възрастните хора, хората с увреждания и уязвимите лица. Висшият интерес на детето винаги е съображение от първостепенно значение при прилагането на настоящия регламент.

ГЛАВА 3

РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С МАРШРУТИЗАТОРА

Член 9

Маршрутизатор

1. eu-LISA проектира, разработва, хоства и управлява в техническо отношение в съответствие с членове 25 и 26 маршрутизатор с цел улесняване на предаването на криптирани API данни и други PNR данни от въздушните превозвачи до ЗДП в съответствие с настоящия регламент.

2. Маршрутизаторът се състои от:

а) централна инфраструктура, включваща набор от технически компоненти, които позволяват прехвърлянето на API данни и други PNR данни;

б) сигурен канал за комуникация между централната инфраструктура и ЗДП, както и сигурен канал за комуникация между централната инфраструктура и въздушните превозвачи за предаването и прехвърлянето на API данни и други PNR данни и за всякакви съобщения, свързани с тях, както и за въвеждането от страна на държавите членки в маршрутизатора на избрани полети, посочени в член 12, параграф 4, както и всякакви свързани с тях актуализации;

в) сигурен канал за получаване на данни за въздушното движение в реално време.

3. Без да се засяга член 10 от настоящия регламент, маршрутизаторът, ако е целесъобразно и доколкото е технически възможно, споделя и използва повторно техническите компоненти, включително хардуерните и софтуерните компоненти, на уеб услугата, посочена в член 13 от Регламент (ЕС) 2017/2226, портала за превозвачи, посочен в член 6, параграф 2, буква к) от Регламент (ЕС) 2018/1240, и портала за превозвачи, посочен в член 45в от Регламент (ЕО) № 767/2008.

eu-LISA проектира маршрутизатора в степента, в която това е технически и оперативно възможно, по начин, който е съгласуван и е в съответствие със задълженията на въздушните превозвачи, установени с регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240.

4. Маршрутизаторът автоматично извлича и предоставя данните в съответствие с член 39 от настоящия регламент на централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС), създадено с член 39 от Регламент (ЕС) 2019/818.

5. eu-LISA проектира и разработва маршрутизатора по такъв начин, че за всяко предаване на API данни и други PNR данни от въздушните превозвачи на маршрутизатора в съответствие с член 5 и за всяко прехвърляне на API данни и други PNR данни от маршрутизатора на ЗДП в съответствие с член 12 и на ЦХДС в съответствие с член 39, параграф 2. API данните и другите PNR данни са криптирани от край до край при преноса.

Член 10

Изключително използване на маршрутизатора

За целите на настоящия регламент маршрутизаторът се използва само от:

а) въздушни превозвачи за предаване на криптирани API данни и други PNR данни в съответствие с настоящия регламент;

б) ЗДП за получаване на API данни и други PNR данни в съответствие с настоящия регламент;

в) въз основа на международни споразумения, допускащи предаването на PNR данни чрез маршрутизатора, сключени от Съюза с трети държави, които са сключили споразумение, предвиждащо тяхното асоцииране към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген.

Настоящият член не засяга член 12 от Регламент (ЕС) 2025/12.

Член 11

Формат на данните и проверки на предаването

1. Маршрутизаторът проверява по автоматизиран начин и въз основа на данни за въздушното движение в реално време дали въздушният превозвач е предал API данните в съответствие с член 5, параграф 1 или други PNR данни в съответствие с член 5, параграф 2.

2. Маршрутизаторът проверява незабавно и по автоматизиран начин дали API данните, предадени му съгласно член 5, параграф 1, са в съответствие с подробните правила относно поддържаните формати на данните, посочени в член 5, параграф 4.

3. Маршрутизаторът проверява незабавно и по автоматизиран начин дали другите PNR данни, предадени му съгласно член 5, параграф 2, са в съответствие с правилата относно поддържаните формати на данните, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2016/681.

4. В случай че при посочената в параграф 1 проверка се установи, че данните не са били предадени от въздушния превозвач, или в случай че при посочената в параграф 2 или 3 проверка се установи, че данните не са в съответствие с подробните правила относно поддържаните формати на данните, маршрутизаторът незабавно и по автоматизиран начин уведомява съответния въздушен превозвач и ЗДП на държавите членки, на които данните е трябвало да бъдат прехвърлени съгласно член 12, параграф 1. В тези случаи въздушният превозвач незабавно предава API данните и другите PNR данни в съответствие с член 5.

5. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни технически и процедурни правила за целите на проверките и уведомленията, посочени в параграфи 1—4 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Член 12

Прехвърляне на API данни и други PNR данни от маршрутизатора на ЗДП

1. Веднага след проверките по член 11 на формàта и предаването на данните, маршрутизаторът прехвърля криптираните API данни и всякакви други PNR данни, които са му били предадени от въздушните превозвачи съгласно член 5, параграфи 1 и 2, а когато е приложимо — член 7, параграфи 3 и 4, на ЗДП на държавата членка, на чиято територия полетът ще кацне или ще излети, или и на двете — в случай на вътрешни за ЕС полети. Той прехвърля тези данни незабавно и по автоматизиран начин, без да променя съдържанието им по какъвто и да било начин. Когато даден полет има едно или повече междинни кацания на територията на други държави членки, различни от тази, от която е излетял, маршрутизаторът прехвърля API данните и другите PNR данни на ЗДП на всички засегнати държави членки.

За целите на това прехвърляне eu-LISA изготвя и актуализира таблица на съответствието между кодовете на различните летища на произход и местоназначение и държавите, в които те се намират.

За вътрешни за ЕС полети обаче маршрутизаторът прехвърля на съответните ЗДП само API данни и други PNR данни за полетите, включени в списъка, посочен в параграф 4.

2. Маршрутизаторът прехвърля API данните и другите PNR данни в съответствие с подробните правила, посочени в параграф 6, след като тези правила бъдат приети и станат приложими.

3. Държавите членки гарантират, че при получаване на API данни и други PNR данни в съответствие с параграф 1 техните ЗДП незабавно и по автоматизиран начин потвърждават на маршрутизатора получаването на тези данни.

4. Държавите членки, които решат да прилагат Директива (ЕС) 2016/681 по отношение на вътрешни за ЕС полети в съответствие с член 2 от посочената директива, изготвят списък на съответните избрани вътрешни за ЕС полети или маршрути. Държавите членки могат да използват кода на летището на заминаване и на летището на пристигане, за да посочат избраните полети или маршрути. В съответствие с член 2 от посочената директива и член 13 от настоящия регламент тези държави членки извършват редовен преглед и при необходимост актуализират тези списъци. Държава членка може да избере всички вътрешни за ЕС полети или маршрути, когато това е надлежно обосновано, в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681 и член 13 от настоящия регламент.

До съответната начална дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея, държавите членки въвеждат избраните полети или маршрути в маршрутизатора чрез автоматизирани средства чрез сигурния канал за комуникация, посочен в член 9, параграф 2, буква б), и след това предоставят на маршрутизатора всички актуализации.

5. Информацията, въведена от държавите членки в маршрутизатора, се третира поверително и достъпът до тази информация от служителите на eu-LISA се ограничава до строго необходимото за решаването на технически проблеми. При получаване от маршрутизатора на тази информация или на актуализации от държава членка eu-LISA гарантира, че маршрутизаторът незабавно прехвърля API данните и другите PNR данни на ЗДП на тази държава членка по отношение на избраните полети или маршрути в съответствие с параграф 1.

6. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите технически и процедурни правила за целите на прехвърлянето на API данни и други PNR данни от маршрутизатора съгласно параграф 1 от настоящия член, както и за въвеждането в маршрутизатора на информация, посочена в параграф 4 от настоящия член, включително изискванията във връзка със сигурността на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Член 13

Избор на вътрешни за ЕС полети

1. Държавите членки, които решат, в съответствие с член 2 от Директива (ЕС) 2016/681, да прилагат посочената директива и впоследствие настоящият регламент по отношение на вътрешните за ЕС полети, избират вътрешни за ЕС полети в съответствие с настоящия член.

2. Държавите членки могат да прилагат Директива (ЕС) 2016/681 и впоследствие настоящия регламент за всички вътрешни за ЕС полети, пристигащи или заминаващи от тяхна територия само в ситуации на действителна и настояща или предвидима терористична заплаха и въз основа на решение, което се основава на оценка на заплахата, ограничено е във времето до строго необходимото и подлежи на ефективен контрол от съд или от независим административен орган, чието решение е задължително.

3. При липса на действителна и настояща или предвидима терористична заплаха държавите членки, които прилагат Директива (ЕС) 2016/681 и впоследствие настоящия регламент по отношение на вътрешните за ЕС полети, избират вътрешни за ЕС полети в съответствие с резултата от оценката, извършена въз основа на изискванията, посочени в параграфи 4—7 от настоящия член.

4. Оценката, посочена в параграф 3:

а) се извършва по обективен, надлежно обоснован и недискриминационен начин в съответствие с член 2 от Директива (ЕС) 2016/681;

б) се основава само на критерии, които са от значение за предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления, които имат обективна връзка, включително непряка връзка, с въздушния превоз на пътници, а не са свързани единствено с основанията, изброени в член 21 от Хартата за пътник или група пътници;

в) използва единствено информация, която може да послужи за обективна, надлежно обоснована и недискриминационна оценка.

5. Въз основа на оценката, посочена в параграф 3, държавите членки избират само вътрешни за ЕС полети, свързани, наред с другото, с конкретни маршрути, модели на пътуване или летища, за които има признаци за терористични престъпления и тежки престъпления и които обосновават обработването на API и други PNR данни. Изборът на вътрешни за ЕС полети се ограничава до строго необходимото за постигане на целите на Директива (ЕС) 2016/681 и настоящия регламент.

6. Държавите членки съхраняват цялата документация за оценката, посочена в параграф 3, включително за всеки неин преглед, когато е приложимо, и съгласно Директива (ЕС) 2016/680 я предоставят на своите независими надзорни органи и на националните надзорни органи при поискване.

7. В съответствие с член 2 от Директива (ЕС) 2016/681 държавите членки правят преглед на своята оценка, посочена в параграф 3, редовно и най-малко на всеки 12 месеца, за да вземат предвид промените в обстоятелствата, обосновали избора на вътрешни за ЕС полети, и за да се гарантира, че подборът на вътрешни за ЕС полети продължава да бъде ограничен до строго необходимото.

8. Комисията улеснява редовния обмен на мнения относно подбора на критерии за оценката, посочена в параграф 3, включително споделянето на най-добри практики, както и обмена на информация за избрани полети, на доброволна основа.

Член 14

Заличаване на API данни и други PNR данни от маршрутизатора

API данните и другите PNR данни, предадени на маршрутизатора съгласно настоящия регламент, се съхраняват в маршрутизатора само доколкото това е необходимо за приключване на прехвърлянето на съответните ЗДП съгласно настоящия регламент и се заличават от маршрутизатора незабавно, окончателно и по автоматизиран начин в следните две ситуации:

а) когато в съответствие с член 12, параграф 3 бъде потвърдено, че прехвърлянето на API данните и другите PNR данни на съответните ЗДП е приключило;

б) когато API данните или другите PNR данни се отнасят до вътрешни за ЕС полети, различни от включените в списъците, посочени в член 12, параграф 4.

Маршрутизаторът автоматично информира eu-LISA и ЗДП за незабавното заличаване на вътрешни за ЕС полети съгласно буква б).

Член 15

Обработване на API данни и други PNR данни от ЗДП

API данните и другите PNR данни, прехвърляни на ЗДП в съответствие с настоящия регламент, впоследствие се обработват от ЗДП в съответствие с Директива (ЕС) 2016/681, по-специално по отношение на правилата за обработване на API данни и други PNR данни от ЗДП, включително правилата, установени в членове 6, 10, 12 и 13 от посочената директива, и единствено за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления.

ЗДП или другите компетентни органи при никакви обстоятелства не обработват API данни и други PNR данни за целите на профилиране по член 11, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/680.

Член 16

Действия в случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора

1. Когато поради неизправност на маршрутизатора е технически невъзможно той да се използва за прехвърлянето на API данни или други PNR данни, eu-LISA незабавно уведомява по автоматизиран начин въздушните превозвачи и ЗДП за тази техническа невъзможност. В този случай eu-LISA незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява въздушните превозвачи и ЗДП, когато тя бъде успешно отстранена.

В периода между тези уведомления член 5, параграф 1 не се прилага, доколкото техническата невъзможност възпрепятства предаването на API данни или други PNR данни към маршрутизатора. Въздушните превозвачи съхраняват API данните или другите PNR данни до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, въздушните превозвачи предават данните на маршрутизатора в съответствие с член 5, параграф 1.

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат ЗДП незабавно да получат API данни или други PNR данни по време на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, ЗДП могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните или другите PNR данни. ЗДП обработват получените API данни или други PNR данни чрез всякакви други подходящи средства в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Директива (ЕС) 2016/681.

След като бъде уведомено от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 12, параграф 3, че API данните или другите PNR данни са били прехвърлени на съответното ЗДП чрез маршрутизатора, ЗДП незабавно заличава API данните, получени чрез всякакви други подходящи средства.

2. При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора за прехвърлянето на API данни или други PNR данни поради неизправност на системите или инфраструктурата на държава членка, посочени в член 23, ЗДП на съответната държава членка незабавно уведомява другите ЗДП, eu-LISA и Комисията за тази техническа невъзможност по автоматизиран начин. В този случай съответната държава членка незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява другите ЗДП, eu-LISA и Комисията, когато тя бъде успешно отстранена. Маршрутизаторът съхранява API данните или другите PNR данни до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, маршрутизаторът прехвърля данните в съответствие с член 12, параграф 1.

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат ЗДП незабавно да получават API данни или други PNR данни по време на техническа невъзможност да се използва маршрутизаторът, ЗДП могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните или другите PNR данни на ЗДП. ЗДП обработват получените чрез други подходящи средства API данни или други PNR данни в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Директива (ЕС) 2016/681.

След като бъде уведомено от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 12, параграф 3, че API данните или другите PNR данни са били прехвърлени на съответното ЗДП чрез маршрутизатора, ЗДП незабавно заличава API данните или другите PNR данни, получени чрез всякакви други подходящи средства.

3. При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора за прехвърлянето на API данни или други PNR данни поради неизправност на системите или инфраструктурата на въздушен превозвач, посочени в член 24, въздушният превозвач незабавно уведомява по автоматизиран начин ЗДП, eu-LISA и Комисията за тази техническа невъзможност. В този случай въздушният превозвач незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява ЗДП, eu-LISA и Комисията, когато тя бъде успешно отстранена.

В периода между тези уведомления член 5, параграф 1 не се прилага, доколкото техническата невъзможност възпрепятства предаването на API данни или други PNR данни към маршрутизатора. Въздушните превозвачи съхраняват API данните или другите PNR данни до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, въздушните превозвачи предават данните на маршрутизатора в съответствие с член 5, параграф 1.

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат ЗДП незабавно да получат API данни или други PNR данни по време на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, ЗДП могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните или другите PNR данни на ЗДП. ЗДП обработват получените чрез всякакви други подходящи средства API данни или други PNR данни в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Директива (ЕС) 2016/681.

След като бъде уведомено от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 12, параграф 3, че API данните или другите PNR данни са прехвърлени на съответното ЗДП чрез маршрутизатора, ЗДП незабавно заличава API данните или другите PNR данни, получени чрез всякакви други подходящи средства.

Когато техническата невъзможност бъде успешно отстранена, съответният въздушен превозвач без забавяне представя на националния орган за надзор на API данни, посочен в член 37, доклад, съдържащ всички необходими сведения относно техническата невъзможност, включително причините за появата ѝ, нейния мащаб и последици, както и мерките, предприети за отстраняването ѝ.

ГЛАВА 4

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ И СИГУРНОСТТА

Член 17

Поддържане на регистрационни файлове

1. Въздушните превозвачи създават регистрационни файлове за всички операции по обработване по настоящия регламент, свързани с API данните съгласно настоящия регламент, предприети чрез автоматизираните средства, посочени в член 4, параграф 7. Тези регистрационни файлове включват датата, часа и мястото на предаване на API данните. Тези регистрационни файлове не съдържат лични данни, различни от информацията, необходима за установяване на самоличността на съответния служител на въздушния превозвач.

2. eu-LISA поддържа регистрационни файлове за всички операции по обработване, свързани с предаването и прехвърлянето на API данни и други PNR данни чрез маршрутизатора съгласно настоящия регламент. Тези регистрационни файлове включват информация за:

а) въздушния превозвач, който е предал API данните и другите PNR данни на маршрутизатора;

б) въздушния превозвач, който е предал други PNR данни на маршрутизатора;

в) ЗДП, на които са прехвърлени API данните чрез маршрутизатора;

г) ЗДП, на които са прехвърлени други PNR данни чрез маршрутизатора;

д) датата и часа на предаването или прехвърлянето, посочено в букви а)—г), и мястото на това предаване или прехвърляне;

е) всеки достъп от страна на персонала на eu-LISA, необходим за поддръжката на маршрутизатора съгласно член 26, параграф 3;

ж) всяка друга информация, свързана с тези операции по обработване, необходима за наблюдение на сигурността и целостта на API данните и другите PNR данни и законосъобразността на тези операции по обработване.

Регистрационните файлове не съдържат лични данни, различни от информацията, необходима за идентифициране на съответния член на персонала на eu-LISA, посочен в първа алинея, буква ж).

3. Регистрационните файлове, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се използват само за гарантиране на сигурността и целостта на API данните и на другите PNR данни и на законосъобразността на обработването, по-специално по отношение на спазването на изискванията, определени в настоящия регламент, включително производствата за налагане на санкции за нарушения на тези изисквания в съответствие с членове 37 и 38.

4. Въздушните превозвачи и eu-LISA предприемат подходящи мерки за защита на регистрационните файлове, които са създали съответно съгласно параграфи 1 и 2, срещу неразрешен достъп и други рискове за сигурността.

5. Националният орган за надзор на API данните, посочен в член 37, и ЗДП имат достъп до съответните регистрационни файлове, посочени в параграф 1 от настоящия член, когато това е необходимо за целите по параграф 3 от настоящия член.

6. Въздушните превозвачи и eu-LISA съхраняват регистрационните файлове, които са създали съответно съгласно параграфи 1 и 2, за срок от една година от момента на създаването им. След изтичането на този срок те незабавно и окончателно заличават регистрационните файлове.

Ако обаче тези регистрационни файлове са необходими за процедурите за наблюдение или гарантиране на сигурността и целостта на API данните или на законосъобразността на операциите по обработване съгласно параграф 3 и тези процедури вече са започнали към момента на изтичане на срока, посочен в първа алинея от настоящия параграф, въздушните превозвачи и eu-LISA запазват тези регистрационни файлове толкова дълго, колкото е необходимо за тези процедури. В този случай те незабавно заличават тези регистрационни файлове, когато те вече не са необходими за целите на горепосочените процедури.

Член 18

Отговорност за защита на данните

1. Въздушните превозвачи са администратори по смисъла на член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 за обработването на API данни и други PNR данни, които съставляват лични данни, във връзка със събирането на тези данни и предаването им на маршрутизатора съгласно настоящия регламент.

2. Всяка държава членка определя компетентен орган за администратор в съответствие с настоящия член. Държавите членки уведомяват Комисията, eu-LISA и останалите държави членки за тези национални органи.

За целите на обработването на лични данни в маршрутизатора всички компетентни органи, определени от държавите членки, са съвместни администратори в съответствие с член 21 от Директива (ЕС) 2016/680.

3. eu-LISA е обработващ лични данни по смисъла на член 3, точка 12 от Регламент (ЕС) 2018/1725 за целите на обработването чрез маршрутизатора на API данни и други PNR данни, които съставляват лични данни съгласно настоящия регламент, включително за прехвърлянето на данните от маршрутизатора на ЗДП и съхранението на тези данни в маршрутизатора по технически причини. eu-LISA гарантира, че маршрутизаторът се експлоатира в съответствие с настоящия регламент.

4. Комисията приема актове за изпълнение с цел определяне на съответната отговорност на съвместните администратори и съответните задължения между съвместните администратори и обработващия лични данни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Член 19

Информация за пътниците

В съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2016/679 въздушните превозвачи предоставят на пътниците на полети, попадащи в обхвата на настоящия регламент, информация относно целта на събирането на техните лични данни, вида на събраните лични данни, получателите на личните данни и средствата за упражняване на правата им в качеството на субекти на данните.

Тази информация се съобщава на пътниците в писмен вид и в леснодостъпен формат в момента на резервацията и в момента на регистрацията, независимо от средствата, използвани за събиране на личните данни в момента на регистрацията в съответствие с член 4.

Член 20

Сигурност

1. eu-LISA гарантира сигурността и криптирането на API данните и другите PNR данни, и по-специално на данните, съставляващи лични данни, които обработва съгласно настоящия регламент. ЗДП и въздушните превозвачи гарантират сигурността на API данните, и по-специално на API данните, съставляващи лични данни, които обработват съгласно настоящия регламент. eu-LISA, ЗДП и въздушните превозвачи си сътрудничат помежду си в съответствие със своите задължения и при спазване на правото на Съюза, за да гарантират тази сигурност.

2. eu-LISA гарантира сигурността и поверителността на данните, свързани с полетите и маршрутите, избрани от държавите членки в съответствие с член 12, параграф 4. ЗДП и въздушните превозвачи гарантират сигурността на API данните, и по-специално на тези от тях, съставляващи лични данни, които обработват съгласно настоящия регламент. eu-LISA, ЗДП и въздушните превозвачи си сътрудничат в съответствие със своите задължения и при спазване на правото на Съюза, за да гарантират тази сигурност.

3. eu-LISA предприема необходимите мерки, за да гарантира сигурността на маршрутизатора и на API данните и другите PNR данни, и по-специално на данните, съставляващи лични данни, прехвърляни чрез маршрутизатора, включително като изготвя, изпълнява и редовно актуализира план за сигурност, план за непрекъснатост на дейността и план за възстановяване след бедствие, с цел:

а) да осигури физическа защита на маршрутизатора, включително чрез изготвяне на планове за действие в извънредни ситуации за защита на неговите критични компоненти;

б) да предотврати всяко неразрешено обработване на API данни или други PNR данни, включително всякакъв неразрешен достъп до тях, както и тяхното копиране, изменяне или заличаване, както по време на предаването им на и от маршрутизатора, така и по време на съхраняване на тези данни в маршрутизатора, когато това е необходимо за приключване на прехвърлянето, по-специално чрез подходящи техники за криптиране;

в) да гарантира, че лицата, на които е разрешен достъп до маршрутизатора, имат достъп само до данните, обхванати от тяхното разрешение за достъп;

г) да гарантира, че е възможно да се провери и установи на кои ЗДП се прехвърлят API данните или другите PNR данни чрез маршрутизатора;

д) да докладва надлежно на своя управителен съвет за всички неизправности във функционирането на маршрутизатора;

е) да следи ефективността на мерките за сигурност, изисквани съгласно настоящия член и Регламент (ЕС) 2018/1725, и да оценява и актуализира тези мерки за сигурност, когато това е необходимо с оглед на технологичните или оперативните промени.

Мерките, посочени в първа алинея от настоящия параграф, не засягат член 32 от Регламент (ЕС) 2016/679, член 33 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и член 29 от Директива (ЕС) 2016/680.

Член 21

Самонаблюдение

Въздушните превозвачи и ЗДП наблюдават спазването от своя страна на съответните си задължения съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на обработването от своя страна на API данни, съставляващи лични данни. За въздушните превозвачи наблюдението включва чести проверки на регистрационните файлове, посочени в член 17.

Член 22

Одити за защита на личните данни

1. Независимите надзорни органи, посочени в член 41 от Директива (ЕС) 2016/680, най-малко веднъж на всеки четири години извършват одит на операциите по обработване на API данни, които съставляват лични данни, извършвани от ЗДП за целите на настоящия регламент. Държавите членки гарантират, че техните независими надзорни органи разполагат с достатъчно ресурси и експертен опит за изпълнение на задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.

2. Европейският надзорен орган по защита на данните извършва най-малко веднъж годишно одит в съответствие с приложимите международни стандарти за одит на извършваните от eu-LISA за целите на настоящия регламент операции по обработване на API данни и други PNR данни, съставляващи лични данни. Доклад от одита се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Комисията и държавите членки и на eu-LISA. На eu-LISA се предоставя възможност да направи коментари преди приемането на докладите.

3. Във връзка с операциите по обработване, посочени в параграф 2, при поискване eu-LISA предоставя исканата от Европейския надзорен орган по защита на данните информация, предоставя му достъп до всички искани от него документи и до регистрационните файлове, посочени в член 17, параграф 2, и по всяко време му дава достъп до всички свои помещения.

ГЛАВА 5

ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С МАРШРУТИЗАТОРА

Член 23

Връзки на ЗДП с маршрутизатора

1. Държавите членки гарантират, че техните ЗДП са свързани с маршрутизатора. Те гарантират, че техните национални системи и инфраструктура за приемане и по-нататъшно обработване на API данни и други PNR данни, предавани съгласно настоящия регламент, са интегрирани с маршрутизатора.

Държавите членки гарантират, че връзката с маршрутизатора и интегрирането с него позволяват на техните ЗДП да получават и да обработват допълнително тези API данни и други PNR данни, както и да обменят съобщения, свързани с тях, по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин.

2. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни правила относно връзките и интеграцията с маршрутизатора, посочен в параграф 1 от настоящия член, включително относно изискванията за сигурност на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Член 24

Връзки на въздушните превозвачи с маршрутизатора

1. Въздушните превозвачи гарантират, че са свързани с маршрутизатора. Те гарантират, че техните системи и инфраструктура за предаване на API данни и други PNR данни на маршрутизатора съгласно настоящия регламент са интегрирани с маршрутизатора.

Въздушните превозвачи гарантират, че връзката с маршрутизатора и интегрирането с него им позволява да предават тези API данни и други PNR данни, както и да обменят съобщения, свързани с тях, по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин. За тази цел въздушните превозвачи провеждат изпитвания на предаването на API данни и други PNR данни на маршрутизатора в сътрудничество с eu-LISA в съответствие с член 27, параграф 3.

2. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни правила относно връзките и интеграцията с маршрутизатора, посочен в параграф 1 от настоящия член, включително относно изискванията за сигурност на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Член 25

Задачи на eu-LISA, свързани с проектирането и разработването на маршрутизатора

1. eu-LISA отговаря за проектирането на физическата архитектура на маршрутизатора, включително за определянето на неговите технически спецификации.

2. eu-LISA отговаря за разработването на маршрутизатора, включително за всякакви технически адаптации, необходими за неговата експлоатация.

Разработването на маршрутизатора се състои в изготвянето и изпълнението на техническите спецификации, провеждането на изпитвания и цялостното управление на проекта и координацията на етапа на разработване.

3. eu-LISA гарантира, че маршрутизаторът е проектиран и разработен по такъв начин, че да осигурява функционалните възможности, определени в настоящия регламент, и че влиза в експлоатация възможно най-скоро след приемането от Комисията на делегираните актове, предвидени в член 4, параграф 12, член 5, параграф 3, член 7, параграф 2, и на актовете за изпълнение, предвидени в член 11, параграф 5, член 12, параграф 4, член 23, параграф 2, член 24, параграф 2 от настоящия регламент, и на актовете за изпълнение, предвидени в член 16, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/681, и след извършването на оценка на въздействието върху защитата на данните в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) 2016/679.

4. eu-LISA предоставя на ЗДП, на другите компетентни органи на държавите членки и на въздушните превозвачи набор от изпитвания за съответствие. Наборът от изпитвания за съответствие включва изпитвателна среда, симулатор, набори от данни от изпитвания и план за изпитване. Наборът от изпитвания за съответствие дава възможност за цялостните изпитвания на маршрутизатора, посочени в параграфи 5 и 6, и остава на разположение след приключването на тези изпитвания.

5. Когато eu-LISA прецени, че етапът на разработване е приключил по отношение на API данните, тя без ненужно забавяне провежда цялостно изпитване на маршрутизатора в сътрудничество със ЗДП, другите съответни органи на държавите членки и въздушните превозвачи и информира Комисията за резултата от това изпитване.

6. Когато eu-LISA счита, че етапът на разработване е приключил по отношение на другите PNR данни, тя без ненужно забавяне провежда цялостни изпитвания на маршрутизатора, за да гарантира надеждността на връзките на маршрутизатора с въздушните превозвачи и ЗДП, необходимото стандартизирано прехвърляне на другите PNR данни от въздушните превозвачи, както и предаването и прехвърлянето на другите PNR данни в съответствие с член 16 от Директива (ЕС) 2016/681, включително използването на общите протоколи и поддържаните стандартизирани формати на данни, посочени в член 16, параграфи 2 и 3 от посочената директива, за да се гарантира четимостта на другите PNR данни. Тези изпитвания се провеждат в сътрудничество със ЗДП и другите съответни органи на държавите членки, и с въздушните превозвачи. eu-LISA информира Комисията за резултатите от тези изпитвания.

Член 26

Задачи на eu-LISA, свързани с хостинга и техническото управление на маршрутизатора

1. eu-LISA хоства маршрутизатора в техническите си звена.

2. eu-LISA отговаря за техническото управление на маршрутизатора, включително неговата поддръжка и технически промени, като ги извършва така, че да се гарантира, че API данните и другите PNR данни се прехвърлят по сигурен, ефективен и бърз начин чрез маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент.

Техническото управление на маршрутизатора се състои в изпълнението на всички задачи и въвеждането на всички технически решения, необходими за правилното функциониране на маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент, по непрекъснат начин 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата. В него се включват поддръжката и техническите промени, необходими, за да се гарантира, че маршрутизаторът функционира със задоволително техническо качество, по-специално по отношение на наличността, точността и надеждността на прехвърлянето на API данни и други PNR данни, в съответствие с техническите спецификации и доколкото е възможно, в съответствие с оперативните потребности на ЗДП и въздушните превозвачи.

3. Служителите на eu-LISA нямат достъп до API данните или другите PNR данни, които се прехвърлят чрез маршрутизатора. Тази забрана обаче не възпрепятства служителите на eu-LISA да получат такъв достъп, доколкото това е строго необходимо за поддръжката и техническото управление на маршрутизатора.

4. Без да се засягат параграф 3 от настоящия член и член 17 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, съдържащ се в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета ([22]), eu-LISA прилага подходящи правила за професионалната тайна или други равностойни задължения за поверителност по отношение на своите служители, на които е възложено да работят с API данни и други PNR данни, прехвърляни чрез маршрутизатора. Това задължение се прилага и след като тези служители напуснат длъжността си или работата си, както и след прекратяване на дейността им.

Член 27

Помощни задачи на eu-LISA, свързани с маршрутизатора

1. При поискване от ЗДП, от другите съответни органи на държавите членки или от въздушните превозвачи eu-LISA осигурява обучение относно техническото използване на маршрутизатора и относно тяхното свързване и интегрирането им с маршрутизатора.

2. eu-LISA предоставя подкрепа на ЗДП във връзка с получаването на API данни и други PNR данни чрез маршрутизатора съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на прилагането на членове 12 и 23.

3. В съответствие с член 24, параграф 1 и като използва набора от изпитвания за съответствие, посочен в член 25, параграф 4, eu-LISA провежда в сътрудничество с въздушните превозвачи изпитвания на предаването на API данни и други PNR данни на маршрутизатора.

ГЛАВА 6

УПРАВЛЕНИЕ

Член 28

Съвет за програмно управление

1. В срок до 28 януари 2025 г. управителният съвет на eu-LISA създава Съвет за програмно управление. Той има 10 членове и се състои от:

а) седем членове, назначени от управителния съвет на eu-LISA измежду неговите членове или техните заместници;

б) председателя на консултативната група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „консултативна група по API/PNR“), посочена в член 29;

в) един член на персонала на eu-LISA, назначен от нейния изпълнителен директор; и

г) един член, назначен от Комисията.

Във връзка с буква а) членовете, назначени от управителния съвет на eu-LISA, се избират само измежду негови членове или заместници от държавите членки, по отношение на които се прилага настоящият регламент.

2. Съветът за програмно управление изготвя свой процедурен правилник, който се приема от управителния съвет на eu-LISA.

Председателството се поема от държава членка, която е член на Съвета за програмно управление.

3. Съветът за програмно управление упражнява надзор върху ефективното изпълнение на задачите на eu-LISA, свързани с проектирането и разработването на маршрутизатора в съответствие с член 25.

По искане на Съвета за програмно управление eu-LISA предоставя подробна и актуализирана информация относно проектирането и разработването на маршрутизатора, включително относно ресурсите, разпределяни от eu-LISA.

4. Съветът за програмно управление редовно и най-малко три пъти на тримесечие представя на управителния съвет на eu-LISA писмени доклади за напредъка в проектирането и разработването на маршрутизатора.

5. Съветът за програмно управление не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

6. Съветът за програмно управление прекратява съществуването си към датата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея.

([22]) ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

Член 29

Консултативна група по API/PNR

1. Считано от 28 януари 2025 г. консултативната група по API/PNR, създадена съгласно член 27, параграф 1, буква гд) от Регламент (ЕС) 2018/1726, осигурява на управителния съвет на eu-LISA необходимия експертен опит, свързан с API/PNR, по-специално в контекста на изготвянето на годишната ѝ работна програма и годишния ѝ доклад за дейността.

2. eu-LISA предоставя на консултативната група по API/PNR версиите, ако съществуват такива, дори и междинните версии, на техническите спецификации и наборите от изпитванията за съответствие, посочени в член 25, параграфи 1, 2 и 4.

3. Консултативната група по API/PNR изпълнява следните функции:

а) осигурява експертен опит на eu-LISA и на Съвета за програмно управление относно проектирането и разработването на маршрутизатора в съответствие с член 25;

б) осигурява експертен опит на eu-LISA относно хостването и техническото управление на маршрутизатора в съответствие с член 26;

в) дава становището си на Съвета за програмно управление, по негово искане, относно напредъка в проектирането и разработването на маршрутизатора, включително относно напредъка във връзка с техническите спецификации и наборите от изпитвания за съответствие, посочени в параграф 2.

4. Консултативната група по API/PNR не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

Член 30

Контактна група по API/PNR

1. В срок до съответната начална дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея, управителният съвет на eu-LISA създава контактна група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „контактна група по API/PNR“).

2. Контактната група по API/PNR създава условия за комуникация между съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по технически въпроси, свързани със съответните им задачи и задължения по настоящия регламент.

3. Контактната група по API/PNR се състои от представители на съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи, председателя на консултативната група по API/PNR и експерти на eu-LISA.

4. Управителният съвет на eu-LISA изготвя процедурния правилник на контактната група по API/PNR, като се основава на становище на консултативната група по API/PNR.

5. Когато счете за необходимо, управителният съвет на eu-LISA може да създаде и подгрупи на контактната група по API/PNR, които да обсъждат конкретни технически въпроси, свързани със съответните задачи и задължения на компетентните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по настоящия регламент.

6. Контактната група по API/PNR, включително нейните подгрупи, не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

Член 31

Експертна група по API

1. До началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея, буква а), Комисията създава експертна група по предварителната информация за пътниците (наричана по-нататък „експертна група по API“) е в съответствие с хоризонталните правила за създаването и функционирането на експертните групи на Комисията.

2. Експертната група по API създава условия за комуникация между съответните органи на държавите членки, както и между съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по въпроси на политиката, свързани със съответните им задачи и задължения по настоящия регламент, включително по отношение на санкциите, посочени в член 38.

3. Експертната група по API се председателства от Комисията и съставът ѝ се определя в съответствие с хоризонталните правила за създаването и функционирането на експертните групи на Комисията. Тя се състои от представители на съответните органи на държавите членки, представители на въздушните превозвачи и експерти на eu-LISA. Когато това е от значение за изпълнението на нейните задачи, експертната група по API може да покани съответните заинтересовани страни, и по-специално представители на Европейския парламент, на Европейския надзорен орган по защита на данните и на независимите национални надзорни органи, да участват в нейната работа.

4. Експертната група по API изпълнява задачите си в съответствие с принципа на прозрачност. Комисията публикува на своя уебсайт протоколите от заседанията на експертната група по API, както и други относими документи.

Член 32

Разходи, направени от eu-LISA, Европейския надзорен орган по защита на данните, националните надзорни органи и държавите членки

1. Разходите, направени от eu-LISA във връзка със създаването и експлоатацията на маршрутизатора съгласно настоящия регламент, се поемат от общия бюджет на Съюза.

2. За поемането на разходите, направени от държавите членки във връзка с прилагането на настоящия регламент, по-специално във връзка със свързването им и интегрирането с маршрутизатора, посочени в член 23, се осигурява подкрепа от общия бюджет на Съюза в съответствие с правилата за допустимост и процентите на съфинансиране, определени в приложимите правни актове на Съюза.

3. Разходите, направени от Европейския надзорен орган по защита на данните във връзка със задачите, които са му възложени съгласно настоящия регламент, се поемат от общия бюджет на Съюза.

4. Разходите, направени от независимите национални надзорни органи във връзка със задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент, се поемат от държавите членки.

Член 33

Отговорност по отношение на маршрутизатора

В случай че дадена държава членка или въздушен превозвач не спази задълженията по настоящия регламент и с това причини вреди на маршрутизатора, съответната държава членка или въздушен превозвач носи отговорност за тези вреди съгласно предвиденото в приложимото право на Съюза или национално право, освен ако и доколкото не бъде доказано, че eu-LISA, друга държава членка или друг въздушен превозвач не са взели разумни мерки за предотвратяване на вредите или за намаляване на последиците от тях.

Член 34

Влизане на маршрутизатора в експлоатация по отношение на API данните

Комисията определя без ненужно забавяне чрез акт за изпълнение датата, от която маршрутизаторът влиза в експлоатация по отношение на API данните, след като eu-LISA я уведоми за успешното приключване на цялостното изпитване на маршрутизатора, посочено в член 25, параграф 5. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Комисията определя датата, посочена в първа алинея, така, че да бъде не по-късно от 30 дни от датата на приемането на посочения акт за изпълнение.

Член 35

Влизане в експлоатация на маршрутизатора по отношение на другите PNR данни

Комисията определя без ненужно забавяне чрез акт за изпълнение датата, от която маршрутизаторът влиза в експлоатация по отношение на другите PNR данни, след като eu-LISA я уведоми за успешното приключване на цялостното изпитване на маршрутизатора, посочено в член 25, параграф 6, включително относно надеждността на връзките на маршрутизатора с въздушните превозвачи и ЗДП и относно четимостта на другите PNR данни, предавани от въздушните превозвачи

и прехвърляни от маршрутизатора в необходимия стандартизиран формат, в съответствие с член 16 от Директива (ЕС) 2016/681. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 42, параграф 2.

Комисията определя датата, посочена в първа алинея, така, че да бъде не по-късно от 30 дни от датата на приемането на посочения акт за изпълнение.

Член 36

Доброволно използване на маршрутизатора

1. Въздушните превозвачи имат право да използват маршрутизатора за прехвърляне на информацията, посочена в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2004/82/ЕО, или на други PNR данни, събирани съгласно член 8 от Директива (ЕС) 2016/681, на едно или повече от отговорните ЗДП, в съответствие с посочените директиви, при условие че съответната държава членка е дала съгласието си за такова използване, считано от подходяща дата, определена от тази държава членка. Държавата членка дава своето съгласие само след като се увери, че информацията може да бъде предавана по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин, по-специално от гледна точка на връзката с маршрутизатора както на собствените ѝ отговорни органи, така и на съответния въздушен превозвач.

2. Когато въздушен превозвач започне да използва маршрутизатора в съответствие с параграф 1 от настоящия член, той продължава да го използва, за да прехвърля тази информация на ЗДП на съответната държава членка до съответната начална дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея. Това използване обаче се прекратява, считано от подходяща дата, определена от съответната държава членка, когато тя счита, че са налице обективни причини, поради които се налага прекратяване, и след като е уведомила въздушния превозвач за това.

3. Съответната държава членка:

а) се консултира с eu-LISA, преди да даде съгласието си за доброволното използване на маршрутизатора в съответствие с параграф 1;

б) освен в надлежно обосновани спешни случаи, дава възможност на съответния въздушен превозвач да изрази становище относно намерението си да прекрати използването в съответствие с параграф 2 и — когато е целесъобразно — се консултира и с eu-LISA по този въпрос;

в) незабавно уведомява eu-LISA и Комисията за всяко използване, за което е дала съгласието си, и за всяко прекратяване на такова използване, като предоставя цялата необходима информация, включително датата на започване на използването, датата на прекратяването му и причините за прекратяването, когато е приложимо.

ГЛАВА 7

НАДЗОР, САНКЦИИ, СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ И РЪКОВОДСТВО

Член 37

Национален орган за надзор на API

1. Държавите членки определят един или повече национални органи за надзор на API, отговорни за наблюдение на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент на тяхна територия от страна на въздушните превозвачи и за гарантиране на спазването на тези разпоредби.

2. Държавите членки гарантират, че националните органи за надзор на API разполагат с всички средства и правомощия за разследване и правоприлагане, необходими за изпълнението на задачите си съгласно настоящия регламент, включително чрез налагане на санкциите по член 38, когато е целесъобразно. Държавите членки гарантират, че упражняването на правомощията, предоставени на националния орган за надзор на API, е предмет на подходящи гаранции в съответствие с основните права, гарантирани от правото на Съюза.

3. До съответната начална дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея, държавите членки съобщават на Комисията наименованията и данните за връзка на органите, които са определили съгласно параграф 1 от настоящия член. Те без забавяне уведомяват Комисията за всякакви последващи промени или изменения във връзка с тази информация.

4. Настоящият член не засяга правомощията на надзорните органи, посочени в член 51 от Регламент (ЕС) 2016/679, член 41 от Директива (ЕС) 2016/680 и член 15 от Директива (ЕС) 2016/681.

Член 38

Санкции

1. Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на настоящия регламент, и предприемат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. До съответната начална дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 45, втора алинея, държавите членки уведомяват Комисията за тези разпоредби и мерки и я уведомяват без забавяне за всяко последващо изменение, което ги засяга.

3. Държавите членки гарантират, че при вземането на решение дали да бъде наложена санкция и при определянето на вида и тежестта на санкциите националните органи за надзор на API вземат предвид относимите обстоятелства, които могат да включват:

а) естеството, тежестта и продължителността на нарушението;

б) формата на вината на въздушния превозвач;

в) предходни нарушения от страна на въздушния превозвач;

г) общото равнище на сътрудничество на въздушния превозвач с компетентните органи;

д) размера на въздушния превозвач, например от гледна точка на брой ежегодно превозвани пътници;

е) дали за същото нарушение на същия въздушен превозвач вече са били налагани санкции в миналото от други национални органи за надзор на API.

4. Държавите членки гарантират, че при повтарящо се неизпълнение на задължението за предаване на API данни в съответствие с член 5, параграф 1 се налагат пропорционални имуществени санкции в размер до 2 % от общия оборот на въздушния превозвач за предходната финансова година. Държавите членки гарантират, че за неизпълнението на други задължения, предвидени настоящия регламент, се налагат пропорционални санкции, включително имуществени санкции.

Член 39

Статистически данни

1. За да подпомогне изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент и въз основа на посочената в параграфи 5 и 6 статистическа информация, eu-LISA публикува на всяко тримесечие статистически данни относно функционирането на маршрутизатора и относно спазването на установените в настоящия регламент задължения от страна на въздушните превозвачи. Тези статистически данни не позволяват установяването на самоличността на отделни физически лица.

2. За целите, посочени в параграф 1, маршрутизаторът автоматично прехвърля данните, изброени в параграфи 5 и 6, до ЦХДС.

3. За да подпомогне изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент всяка година eu-LISA събира статистически данни в годишен доклад за предходната година. Тя публикува този годишен доклад и го предава на Европейския парламент, Съвета, Комисията, Европейския надзорен орган по защита на данните, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и националните органи за надзор на API, посочени в член 37. Годишният доклад не разкрива поверителни методи на работа и не застрашава текущи разследвания на компетентните органи на държавите членки.

4. По искане на Комисията eu-LISA ѝ предоставя статистически данни относно специфични аспекти, свързани с прилагането на настоящия регламент, както и статистически данни съгласно параграф 3.

5. ЦХДС предоставя на eu-LISA следната статистическа информация, необходима за докладването по член 44 и за генерирането на статистически данни в съответствие с настоящия член, без тези статистически данни относно API данните да позволяват да се установи самоличността на съответните пътници:

а) дали данните се отнасят за пътник или за член на екипажа;

б) гражданството, пола и годината на раждане на пътника или члена на екипажа;

в) датата и началната точка на качване, датата и летището на заминаване и датата и летището на пристигане;

г) вида на документа за пътуване, трибуквения код на държавата, която го е издала, както и датата, на която изтича срокът на валидност на документа за пътуване;

д) броя на пътниците, регистрирани за един и същ полет;

е) кода на въздушния превозвач, изпълняващ полета;

ж) дали полетът е редовен или чартърен;

з) дали API данните са били предадени незабавно след окончателното приключване на обработката на полета;

и) дали личните данни на пътника са точни, пълни и актуални;

й) техническите средства, използвани за извличане на API данните.

6. ЦХДС предоставя на eu-LISA следната статистическа информация, необходима за докладването по член 44 и за генерирането на статистически данни в съответствие с настоящия член, без посочените статистически данни относно други PNR данни да позволяват да се установи самоличността на съответните пътници:

а) датата и часа на получаване на PNR съобщението от маршрутизатора;

б) полетна информация, съдържаща се в маршрута на пътуването в конкретното PNR съобщение;

в) информацията за споделен код, съдържаща се в конкретното PNR съобщение.

7. За целите на докладването по член 44 и за генерирането на статистическите данни в съответствие с посочения член eu-LISA съхранява данните, посочени в параграфи 5 и 6 от настоящия член, в ЦХДС. Тя съхранява тези данни за срок от пет години в съответствие с параграф 2, като същевременно гарантира, че данните не позволяват да се установява самоличността на съответните пътници. ЦХДС предоставя на надлежно упълномощените служители на ЗДП и на други съответни органи на държавите членки персонализирани доклади и статистически данни относно API данните, посочени в параграф 5 от настоящия член, и другите PNR данни, посочени в параграф 6 от настоящия член, за изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент.

8. Използването на данните, посочени в параграфи 5 и 6 от настоящия член, не води до профилиране на физическите лица по член 11, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/680, нито до дискриминация на лицата на основанията, изброени в член 21 от Хартата. Данните, посочени в параграфи 5 и 6 от настоящия член, не се използват за сравняването или съпоставянето им с лични данни или за комбинирането им с лични данни.

9. Процедурите, въведени от eu-LISA за наблюдение на разработването и функционирането на маршрутизатора, посочени в член 39, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/818, включват възможността за редовното изготвяне на статистически отчети за осигуряване на това наблюдение.

Член 40

Практическо ръководство

Комисията, в тясно сътрудничество със ЗДП, други съответни органи на държавите членки, въздушните превозвачи и съответните органи и агенции на Съюза, изготвя и прави обществено достояние практическо ръководство, съдържащо насоки, препоръки и най-добри практики за прилагането на настоящия регламент, включително по отношение на спазването на основните права и по отношение на санкциите в съответствие с член 38.

Практическото ръководство е съобразено с други имащи отношение ръководства.

Комисията приема практическото ръководство под формата на препоръка.

ГЛАВА 8

ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Член 41

Изменение на Регламент (ЕС) 2019/818

В член 39 от Регламент (ЕС) 2019/818 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Създава се централно хранилище за докладване и статистика (ЦХДС) с цел да се подпомогне постигането на целите на ШИС, Евродак и ECRIS-TCN съгласно съответните правни инструменти, които уреждат тези системи, както и за да се предоставят междусистемни статистически данни и аналитични доклади за цели на политиката, за оперативни цели и за цели, свързани с качеството на данните. ЦХДС също така подкрепя целите на Регламент (ЕС) 2025/13 на Европейския парламент и на Съвета (*).

2. eu-LISA създава, внедрява и приема в техническите си звена ЦХДС, съдържащо данните и статистиката, посочени в член 74 от Регламент (ЕС) 2018/1862 и член 32 от Регламент (ЕС) 2019/816, логически разделени от информационната система на ЕС. eu-LISA събира също така данните и статистиката от маршрутизатора, посочен в член 39, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2025/13 Достъпът до ЦХДС се предоставя чрез контролиран, защитен достъп и специфични потребителски профили единствено с цел докладване и статистика на органите, посочени в член 74 от Регламент (ЕС) 2018/1862, член 32 от Регламент (ЕС) 2019/816 и член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2025/13.

(*) Регламент (ЕС) 2025/13 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/818 (ОВ L, 2025/13, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).“

ГЛАВА 9

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 42

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 43

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 4, параграфи 11 и 12, член 5, параграф 4 и член 7, параграф 5, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 28 януари 2025 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

По отношение на делегиран акт, приет съгласно член 4, параграф 11, ако Европейският парламент или Съветът са представили възражение, никоя от тези институции не може да се противопостави на мълчаливото удължаване, посочено във втора алинея от настоящия параграф.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 4, параграф 12, член 5, параграф 4 и член 7, параграф 5, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 4, параграф 11 или параграф 12, член 5, параграф 4 или член 7, параграф 5, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 44

Наблюдение и оценка

1. eu-LISA гарантира, че са въведени процедури за наблюдение на разработването на маршрутизатора по отношение на целите, свързани с планирането и разходите, и за наблюдение на функционирането на маршрутизатора по отношение на целите, свързани с техническите резултати, икономическата ефективност, сигурността и качеството на услугите.

2. В срок до 29 януари 2026 г. и всяка година след това по време на фазата на разработване на маршрутизатора eu-LISA изготвя доклад относно актуалното състояние на разработването на маршрутизатора и представя този доклад на Европейския парламент и на Съвета. Докладът съдържа подробна информация относно направените разходи, както и информация за евентуалните рискове, които могат да окажат въздействие върху общите разходи, които трябва да бъдат поети от общия бюджет на Съюза в съответствие с член 32.

3. След като маршрутизаторът влезе в експлоатация, eu-LISA изготвя и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който подробно се обяснява как са били постигнати целите, по-специално във връзка с планирането и разходите, и се посочват причините за евентуалните отклонения от тях.

4. В срок до 29 януари 2029 г. и на всеки четири години след това Комисията изготвя доклад, съдържащ цялостна оценка на настоящия регламент, включително относно необходимостта и добавената стойност от събирането на API данни, който включва оценка на:

а) прилагането на настоящия регламент;

б) степента, до която настоящият регламент е постигнал своите цели;

в) въздействието на настоящия регламент върху основните права, защитени съгласно правото на Съюза;

г) въздействието на настоящия регламент върху възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници;

д) въздействието на настоящия регламент върху конкурентоспособността на сектора на въздухоплаването и тежестта за предприятията;

е) качеството на данните, прехвърляни от маршрутизатора на ЗДП;

ж) ефективността на маршрутизатора по отношение на ЗДП.

За целите на първа алинея, буква д), в доклада на Комисията се разглежда и взаимодействието на настоящия регламент с други относими законодателни актове на Съюза, по-специално регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240, с цел да се направи оценка на цялостното въздействие на съответните задължения за докладване върху въздушните превозвачи, да се определят разпоредбите, които биха могли да бъдат актуализирани и опростени, когато това е целесъобразно, за да се намали тежестта върху въздушните превозвачи, и да се обмисли какви действия и мерки биха могли да бъдат предприети за намаляване на общия натиск на разходите върху въздушните превозвачи.

5. Оценката, посочена в параграф 4, обхваща също така оценка на това дали е необходимо, пропорционално и ефективно в обхвата на настоящия регламент да се включи задължителното събиране и предаване на API данни, свързани с вътрешни за ЕС полети.

6. Комисията предава доклада за оценка на Европейския парламент, Съвета, Европейския надзорен орган по защита на данните и Агенцията на Европейския съюз за основните права. Ако е целесъобразно с оглед на извършената оценка, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета законодателно предложение за изменение на настоящия регламент.

7. При поискване държавите членки и въздушните превозвачи предоставят на eu-LISA и на Комисията информацията, необходима за изготвяне на докладите по параграфи 2, 3 и 4. По-специално, държавите членки предоставят количествена и качествена информация относно събирането на API данни от оперативна гледна точка. Предоставената информация не включва лични данни. Държавите членки могат да се въздържат от предоставяне на такава информация, ако и доколкото това е необходимо, за да не се разкриват поверителни методи на работа или да не се застрашават текущи разследвания на техните ЗДП или други компетентни органи. Комисията гарантира, че всяка предоставена поверителна информация е защитена по подходящ начин.

Член 45

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се:

а) във връзка с API данни, считано от две години от датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с член 34; и

б) във връзка с други PNR данни, считано от четири години от датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с член 35.

При все това:

а) член 4, параграф 12, член 5, параграф 3, член 7, параграф 5, член 11, параграф 5, член 12, параграф 6, член 18, параграф 4, член 23, параграф 2, член 24, параграф 2, член 25, член 28, член 29, член 32, параграф 1 и членове 34, 35, 42 и 43 се прилагат от 28 януари 2025 г.;

б) член 6, член 17, параграфи 1, 2 и 3, член 18, параграфи 1, 2 и 3 и членове 19, 20, 26, 27, 33 и 36 се прилагат от датата, на която маршрутизаторът започне да функционира, определена от Комисията в съответствие с членове 34 и 35.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 19 декември 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	BÓKA J.